KAMNIŠKI OBČAN

ŠT. 12 december 1975 1 dinar

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK IN DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE ŽELIJO VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM SREČNO NOVO LETO 1976

● S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

VEČ OBJEKTIVNOSTI IN USTVARJALNE KRITIČNOSTI

Realna analiza in ocena obstoječih razmer je predpogoj za ustvarjalno kritiko ter neposredni pogoj za nepristransko planiranje bodočega razvoja. Razvojna politika, če le hoče zadostiti svojemu smotru, mora sloneti na resničnih kazalcih stanja, večkratnih, sprotnih in primerljivih analizah, ki odsevajo tendence v gibanju.

Tako bi lahko strnili oceno, ki so jo v javnih razpravah o OSNUTKU ZVEZNE RESOLUCIJE izrazili delovni ljudje in občani Kamnika. Na osnovi teh razprav je občinska skupščina na svoji predzadnji letošnji seji, 2. decembra, sprejela stališča in jih prek svojega delegata posredovala republiški skupščini. Osnutek zvezne resolucije je premalo kritičen, preveč optimističen, ko ocenjuje dosedanje gospodarske uspehe, je poudarjeno v sklepih. Nujno je zagotoviti večji vpliv samoupravno organiziranega združenega dela, kajti le tako se lahko čedalje bolj izogibamo administrativnemu urejanju zadev. Združeno delo mora postati resnični nosilec razširjene reprodukcije. Le tako bo realizirana njegova ustavna vloga, neodtujljiva pravica delavcev, da odločajo o vseh fazah družbene reprodukcije. Spodbujanje gospodarske rasti pa mora sloneti na večjem izvozu. Ko pa sprejemamo takšno usmeritev, moramo obenem sprejeti tudi ukrepe, ki bodo izvoz tudi omogočili. Nekoliko drugačne ocene so se pokazale glede izvajanja politike družbenoekonomskega razvoja SRS v letu 1975 ter v osnutku republiške resolucije. Le-ta je bolj realna v postavljenih izhodiščih kot lanskoletna. Ni deklarativna, temveč mobilizacijska. Zato so pred nami velike in odgovorne naloge. Le-te pa lahko uresničimo samo tako, če si bomo prizadevali, da smernice in ukrepe, predvidene v resoluciji, uresničimo tako in v obsegu, kot so zastavljeni. Tu bo prišla do izraza predvšem prizadevnost izvršnega sveta, da sproti spremlja gibanja v gospodarstvu in družbenih službah, ugotavlja odstopanja in sproti sprejema ukrepe za usklajevanje dejanskih gibanj s predvidenimi.

V občini kot osnovni družbenopolitični skupnosti je potrebno s prenosom nalog ustrezno povečati tudi sredstva za njihovo financiranje, kar bo omogočilo realizacijo teh dodatnih obveznosti.

Tako kot zvezna in republiška bo tudi osnutek občinske resolucije v javni razpravi. Na osnovi predlogov sprememb in dopolnitev iz javne razprave bo izvršni svet pripravil predlog, ki ga bo sprejela občinska skupščina konec decembra.

Skupščina je nadalje obravnavala osnutek občinskega proračuna ter osnutek srednjeročnega programa vzdrževanja, rekonstrukcij, modernizacij in gradenj magistralnih in regionalnih cest v SRS v obdobju 1976–1980.

Predlog proračuna, ki bo sprejet konec decembra, bo moral zajemati obrazložitev dohodkov in izdatkov ter za vse prenesene naloge določene vire financiranja. Glede programa rekonstrukcij in gradenj republiške cestne mreže, o katerem smo obširneje poročali v prejšnji številki Kamniškega občana, je skupščina sprejela izhodišča ter podprla predlagani program I., po katerem naj bi v SRS v naslednjih petih letih zbrali za potrebe cest 10.847 milijonov dinarjev. Zavzema se tudi za razpis ljudskega posojila, ki naj bi se razpisal le, če bo pred tem sprejet dogovor o prerazdelitvi prometnega davka od prodaje goriva v korist modernizacije in gradnje cest. Predlaga tudi čimprejšnjo rešitev problema rezervata za gradnjo hitre ceste Ljubljana–Celje, ker povzroča le-ta precejšnje težave pri novogradnjah in modernizacijah stanovanjskih hiš in drugih objektov v Tuhinjski dolini.

Ko je podal poročilo o delu delegatov iz SRS v zveznem zboru skupščine SFRJ, je delegat zveznega zbora, Vinko Gobec poudaril, da zaenkrat, kot drugi delegati tega zbora, dobi premalo iniciative iz „baze". To vrzel naj bi delno urejeval celovit sistem informiranja. S tem v zvezi je skupščina sprejela sklep, da bo v bodoče nudila več pomoči delegatom v zveznem zboru na način, da bo obravnavala najpomembnejše zadeve, o katerih odloča skupščina Jugoslavije. Skupščina je sprejela tudi poročilo o uporabi sredstev za gradnjo otroškega vrtca na Bakovniku in naročila izvajalcu del, naj čimprej odpravi pri gradnji nastale pomanjkljivosti in napake. V zvezi s kadrovskimi zadevami je skupščina razrešila dolžnosti člana izvršnega sveta in načelnika davčne uprave Srečka Lavrenčiča ter za te dolžnosti izvolila Ivana Rojca.

T. M.

PITNA VODA BO PRIHODNJE LETO ZAGOTOVLJENA. TUDI TEGA NE BI ZMOGLI BREZ KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA

PRED NOVO ODLOČITVIJO O SAMOPRISPEVKU

Nemogoče je v kratkem sestavku našteti vse številne vodovode, ceste, ablitične vode in druge komunalne naprave, ki so jih občani v naših krajevnih skupnostih zgradili s pomočjo krajevnega samoprispevka. Vrednost teh naprav, ki so krepko pripomogle k izboljšanju družbenega standarda občanov, znaša precej milijard starih dinarjev. Poleg samoprispevka je treba upoštevati tudi to, da so občani iz dinarja samoprispevka z dodatnimi namenskimi prispevki v denarju, delu in materialu ta sredstva pogosto podvojili ali celo potrojili. Danes po desetih letih, odkar smo se odločili za prvi samoprispevek, lahko rečemo, da bi brez takega načina financiranja naše vasi in naselja kazali povsem drugačno podobo, kot jo kažejo danes.

Vendar je treba še marsikaj storiti. To kažejo tudi predlogi programov krajevnih skupnosti, o katerih teče te dni razprava med občani, da bi v prihodnjih petih letih, do leta 1980, krajevne skupnosti potrebovale okrog 4 milijarde starih dinarjev za uresničitev teh programov. Letno torej okrog 800 milijonov starih dinarjev.

Poleg tega pa stoji pred nami za vse občane izredno pomembna naloga – gradnja srednješolskega centra in gradnja novih osnovnošolskih prostorov. O pomenu centra za usmerjeno izobraževanje za našo mladino smo že pisali in še bomo. O njegovi vlogi v izpopolnjevanju našega izobraževanja za poklice je v svojem govoru ob 30-letnici kamniške gimnazije pred dnevi zelo nazorno spregovoril tudi dr. Avguštin Lah, podpredsednik republiškega izvršnega sveta. Njegove misli objavljamo v posebnem sestavku.

Gre torej za pomembno nalogo, ki je brez samoprispevka ne bomo mogli uresničiti. Še posebno pa ne, če upoštevamo predpise, ki so ta čas v veljavi, po katerih je treba za negospodarske naložbe oddvojiti pred začetkom gradnje polovico vrednosti in jih položiti v banko. To pomeni praktično podražitev gradnje za polovico. Po sedanjem predpisu so oproščene takega pologa naložbe, ki se več kot polovico financirajo iz krajevnega samoprispevka občanov.

V dosedanjih razpravah, med njimi tudi na posvetovanju predsednikov krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij SZDL, se je izoblikoval prvi predlog glede sofinanciranja te gradnje iz krajevnega samoprispevka. Seveda ni dokončen, o njem naj povedo svoje mnenje občani in delovni ljudje.

Po tem predlogu naj bi v mesecu aprilu leta 1976, ko poteče sedanji samoprispevek, ki ga plačujemo v višini 1 % od čistih osebnih dohodkov, na referendumu glasovali o novem samoprispevku za naslednjih pet let, ki naj bi se gibal v višini 1,5 do 2 % od čistih osebnih dohodkov. Polovica tega denarja, ali morda 60 % naj bi šlo za financiranje programov krajevnih skupnosti, druga polovica pa za gradnjo novih šolskih prostorov v občini. To seveda ne bo dovolj. Zato pa s sporazumom iz decembra 1973 zbiramo tudi sredstva iz dohodka TOZD v višini 0,8 % od bruto osebnih dohodkov. Razmisliti bo treba tudi o podaljšanju tega sporazuma, ki velja sedaj do leta 1978, do leta 1980.

Ker predpisi zahtevajo zagotovitev celotnih sredstev pred začetkom gradnje, bomo morali zagotoviti dvoje: kratkoročna posojila, ker bomo sredstva zbirali pet let in možnost postopne gradnje objektov.

Taki so torej prvi predlogi. Gotovo bodo v javni razpravi še doživeli spremembe oz. dopolnitve. Vendar je na dlani, da se moramo pri glasovanju o podaljšanju krajevnega samoprispevka v aprilu prihodnje leto odločiti tako o bodočem financiranju gradnje šol kot o financiranju drugih potreb v krajevnih skupnostih!

F. S.

KOMITE OBČINSKE KONFERENCE ZKS KAMNIK PRIČEL Z DELOM V NOVI IZOBRAŽEVALNI SEZONI

Komite občinske konference ZKS Kamnik in komisija za idejnopolitična vprašanja in izobraževanje članstva ZK sta skupno z Delavsko univerzo organizirala seminar za vse novo sprejete člane ZK v letu 1975. To je začetek idejnopolitičnega izobraževanja za člane ZK v občini v novi izobraževalni sezoni 1975/76. Na seminarjih so se novi člani seznanili z osnovnimi značilnostmi razredne naravnanosti boja ZK (komunistični manifest iz programa ZK), z družbeno vlogo in idejnimi temelji ZK, odnosom ZK do religije, cerkve in klerikalizma, mednarodnimi družbenoekonomskimi in političnimi odnosi ter z zunanjo politiko Jugoslavijo. Z novo sprejetimi člani ZK je imel razgovor tudi predsednik skupščineobčine Kamnik Franc Svetelj.

Vse navzoče je seznanil z resolucijo o družbenoekonomskem razvoju občine Kamnik v letu 1976 in z nalogami članov ZK v razvoju naše občine in družbe kot celote.

Anton Fišer

V NOVO LETO

Spet je leto naokoli. Spet nam misli preletavajo dogodke zadnjih dvanajstih mesecev. Vsak zase in vsi skupaj pregledujemo, kaj smo storili, koliko smo bili uspešni v preteklem letu.

Ko ocenjujemo naš doseženi razvoj, ga pogosto le z ene strani. Z vidika, koliko je porasel naš življenjski standard, naš gmotni položaj. To je vsekakor pomembno. Ocena našega družbenega razvoja pa ne more biti popolna, če ob tem ne vidimo človeka in njegovega položaja v družbi. Tega vidika marsikdaj ni mogoče izraziti v številkah, pač pa nam pri tej oceni pomaga le globlji pogled v odnose v naših temeljnih samoupravnih enotah. Le-ta pa nam pove, da smo s prvimi koraki pri uresničevanju delegatskega sistema že uspešno začrtali pot, po kateri naj gre prihodnji razvoj naših samoupravnih odnosov. V rokah delovnega človeka in občana morajo biti vse družbene odločitve.

Stopamo v novo leto in hkrati v zadnje četrtletje dvajsetega stoletja. V teh dneh načrtujemo naš prihodnji petletni razvoj. S smernicami tega razvoja smo postavili v ospredje hitrejšo modernizacijo naše industrije, kmetijstva, obrti. Vključiti se moramo v tokove znanstveno tehnološke revolucije, če želimo napredovati. Za uspešno obvladovanje tega razvoja pa se moramo usposobiti. Zato ima na področju družbenih dejavnosti gotovo največji pomen izobraževanje. Ne izobraževanje na sploh, pač pa usposabljanje za poklice, ki so nam in ki nam bodo potrebni.

V prihodnjem letu, kot prvem letu naslednjega srednjeročnega obdobja, nas čaka veliko nalog. Kos jim bomo le, če se bomo vsak na svojem delovnem mestu v delovni skupnosti, v krajevni skupnosti, v društvih, v občinski skupščini, skratka povsod resno zavzeli za dosledno uresničitev naše ustave, za celovit razvoj naše samoupravne socialistične družbe.

Vsem delovnim ljudem in občanom kamniške občine ob vstopu v leto 1976 mnogo sreče, zdravja in polno delovnih zmag!

Franc Svetelj

NEKAJ INFORMACIJ ZA DELAVCE, ZAPOSLENE V TUJINI

V času novoletnih praznikov se v večjem številu vračajo na novoletni dopust naši zdomci, zaposleni pri tujih delodajalcih v tujini. Že iz prakse prejšnjih let je znano, da delavci urejajo in rešujejo različne probleme na pristojnih službah občinske skupščine in drugih zavodih v občini. Zato posredujemo informacijo o uradnem delovnem času službe, ki v največji meri lahko posredujejo želene podatke in pomagajo urediti zadevne probleme.

Zavod za zaposlovanje delavcev:
uradne ure v ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure. Ob sredah od 14. do 16. ure. Zavod bo imel organizirano dežurno službo tudi v drugih dnevih razen v sobotah. Zavod ima svoj sedež v zgradbi Zdravstvenega doma.

Davčna služba:
referent za obrt,
premoženjsko pravna služba,
samoupravna stanovanjska skupnost,
katastrska služba,
oddelek za notranje zadeve,
oddelek za gradbeništvo.

Navedene službe imajo uradne dneve v ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure in v sredah od 14. do 16. ure.

Oddelek za narodno obrambo ima uradne ure vsak dan, razen v sobotah, od 7. do 13. ure in v sredo do 16. ure.

Velika večina naših slovenskih delavcev v tujini je zelo pozitivno opredeljena do svoje domovine. Veliko jih je vključenih v razna slovenska in jugoslovanska društva in klube, kjer se zbirajo in delujejo na različnih področjih. Imajo svoje kulturno zabavne prireditve itd. Vedeti pa moramo, da so ti delavci v tujini že po več let; kar je tudi razlog, da so od našega družbenega življenja, ki se zelo hitro spreminja, v veliki meri odtrgani, kljub temu da hodijo v domovino na dopust. Zato bi bilo prav, da bi se delavci, zaposleni v tujini, tesneje povezovali z matično domovino, da bi se aktivno vključevali v obstoječe slovenske in jugoslovanske klube in društva, predvsem pa stremeli, da bi njihovi otroci živeči v tujini obiskovali dopolnilni pouk v slovenskem jeziku. V zvezi s temi in še drugimi vprašanji so izdelani vprašalniki, na katere naj bi delavci, zaposleni v tujini, ob obisku v domovini v čim večjem številu odgovorili. Vprašalnike bodo imeli na voljo vse navedene službe in občinski svet zveze sindikatov Kamnik.

Našim delavcem v tujini želimo uspešno novo leto 1976 in prijetno bivanje v domovini.

S. Š.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE NA NOVI POTI

Izvršni odbor občinske zveze prijateljev mladine je na svoji seji 8. 12. 1975 sprejel delovni program in finančni načrt za leto 1976.

V naslednjem letu želi poživiti društveno dejavnost prijateljev mladine ter po možnosti ustanoviti novi društvi v KS Šmartno ter Šmarca.

Svet za delo s pionirji ima za naslednje leto sledeči delovni program: razpis tekmovanj za vse pionirske odrede za pridobitev znaka JPI, občinsko tekmovanje pionirjev v streljanju ter občinsko tekmovanje „kaj veš o prometu", organizacijo udeležbe pionirjev na zboru pionirjev v letu 1976, kurirčkovo pošto, udeležbo pionirjev na Mali Groharjevi slikanici, natečaj na temo „Očistimo in varujmo naše okolje", organizacije udeležbe pionirjev na srečanju v Zagrebu v okviru srečanj pionirjev na srečanju v Zagrebu v okviru srečanj pionirjev iz mest, kjer je prebival tov. Tito, sodelovanje pri organiziranju občinskega tekmovanja ekip prve pomoči občinskega odbora RK, sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo, novoletno praznovanje pionirskih odredov, organizacijo pustovanja, občinskega šahovskega tekmovanja ter zaključno prireditev „Vesela šola". Kot ena najvažnejših nalog v naslednjem letu bo organizacija letovanja zdravstveno in socialno ogroženih otrok ter tudi tistih, ki želijo letovati v organizaciji občinske zveze, in so starši plačniki celotnih stroškov letovanja. Predvidevajo, da bi v juniju in avgustu letovalo 250 šolskih in 50 predšolskih otrok. Letovanje bo na Debelem rtiču in v Savudriji.

Člani izvršnega odbora bodo sodelovali tudi pri izvedbi tekmovanja za Prešernovo bralno značko ter pomagali pri organiziranju interesne dejavnosti za predšolsko mladino. Zavzemali se bodo tudi za ureditev že obstoječih igrišč ter vzpodbujali KS za graditev novih igrišč. Sodelovali bodo tudi pri delu koordinacijskega odbora za celodnevno šolo pri OK SZDL. Priredili bodo predavanje o vzgoji in izobraževanju predšolskih otrok. Z vodstvi šol se bo svet za delo s pionirji zavzemal za uvedbo toplega obroka za šolske otroke ter v tednu otroka organiziral problemsko konferenco o vzgojnem varstvu ter izobraževanju otrok.

K. F.

PROSLAVA DNEVA REPUBLIKE IN 30-LETNICA GIMNAZIJE KAMNIK

Pod geslom 30 let svobode, 30 let gimnazije, rojstni dan republike je bila 27. novembra proslava v dvorani kina Dom Kamnik. Pozdravni govor je imel predsednik občinske konference SZDL Kamnik Franc Drobnič. Slavnostni govornik je bil dr. Avguštin Lah, podpredsednik IS SR Slovenije ter nekdanji direktor kamniške gimnazije. Njegov govor objavljamo v celoti.

Gimnazijski pevski zbor pod vodstvom Katarine Arčon je odprl proslavo.

Recitat Balada o pohorskem bataljonu je vse prisotne spomnil na čas bojev proti okupatorju. Zahvala gre članom gimnazijske recitacijske skupine ter prof. Slavku Galetu, ki je pripravil recital.

Prvo slovensko pevsko društvo Lira je pod vodstvom prof. Sama Vremšaka nastopilo s programom umetnih, narodnih in partizanskih pesmi in pred polno dvorano zaključilo program.

F. K.

S PROSLAVE V KINU DOM

DRUŽBENOPOLITIČNI DELAVCI V OBČINI KAMNIK

V okviru redne dejavnosti občinskega informativno dokumentacijskega (INDOK) centra je izšel 33 strani obsegajoč pregled družbenopolitičnih delavcev v občini Kamnik. Navedeni so vodilni družbenopolitični delavci občinske skupščine, njenega izvršnega sveta, njunih komisij, občinskih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, vodilni družbeni delavci v OZD in TOZD, v krajevnih skupnostih ter občinskih družbenih organizacijah in društvih.

Pregled bodo prejele vse kadrovske in informativne službe v OZD, vodje delegacij za zbore občinske skupščine in vodje delegacij samoupravnih interesnih skupnosti, krajevne skupnosti ter družbenopolitične organizacije. Določeno število izvodov bo ostalo tudi pri INDOK centru za potrebe potencialnih uporabnikov.

Upamo, da bo ta pripomoček koristil vsem, ki se zanimajo za posamezna področja družbenopolitičnega in ekonomskega življenja v občini.

T. M.

PREDSTAVLJAMO OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZSMS SVIT:

Ko takole obiskujem osnovne organizacije ZSMS in se pogovarjam z mladinci, se v pogovor mimogrede vplete primerjava njihovega dela pred 9. kongresom ZSMS (oktober 1974) in pa po njem. Zadnjič mi je rekel eden izmed mladincev, ki je že prejšnje mandatno obdobje aktivno deloval v mladinski organizaciji: „Takrat smo bili kar nekam izgubljeni, zapostavljeni, prepuščeni v bistvu samo lastni inciativi in le malokdo nas je smatral kot družbenopolitično organizacijo. Zdaj pa je čisto drugače. Imam občutek, kot da smo se nenadoma predramili iz nekega „ležernega" stanja in se krepko postavili na lastne noge." Ta „krepko" me je malce zbodel, saj je vzet zelo relativno. Kajti, roko na srce, veliko je še OO ZSMS, katerih „noge so dokaj majave". Nekatere so res dosegle določene uspehe, a še vedno niso rešile vseh vprašanj in nalog, kljub novi organiziranosti. Taka je tudi osnovna organizacija ZSMS Svit, čeprav je pokazala od ustanovitve konec leta 1974 pa do danes dokajšnjo aktivnost. Seveda, če lahko pod oznako aktivnost OO ZSMS razumemo predvsem dejavnost članov koordinacijskih svetov ali pa konferenc. Koordinacijska konferenca v osnovni organizaciji Svit šteje trinajst delegatov iz dveh OO ZSMS. Od približno 180 mladincev, zaposlenih v podjetju, je v mladinsko organizacijo včlanjenih samo 57, od teh pa samo 7 v ZK. Ob tem ne preveč razveseljivem dejstvu je spregovoril Jože Vahtar, predsednik OO ZSMS Svit: „Vem, to je naša velika napaka. Problem je pač ta, da je v podjetju zaposlenih mnogo žensk. Večina jih je poročenih, precej pa je tudi mladih mater in se za našo delo komajda zanimajo ter se ne vključujejo vanj."

In tako kot v večini OO ZSMS, tudi v Svitu le s širšimi mladinskimi akcijami pritegnejo k sodelovanju širše plasti mladih.

„V začetku februarja smo organizirali kulturno zabavno prireditev ‚Po delu šport in razvedrilo', aprila pa se je 20 mladincev vključilo v akcijo čiščenja okolice DE na Bakovniku. V akcijskem programu smo imeli tudi poučne izlete. Tako smo maja obiskali Kumrovec, v kratkem pa bomo še tovarno Donit v Medvodah", je povedala Tatjana Jericjo.

„Pri tem moramo poudariti, da nam pri vseh teh akcijah in prireditvah vedno priskočita na pomoč sindikalna organizacija in ZK v podjetju. Vsekakor tesno sodelujemo in pomagamo drug drugemu," je dodala Boštaj Marija".

Pred mladinci v Svitu stoji pomembna naloga – združitev z Donitom iz Medvod. In kako se pripravljajo na to? Kako bo združitev vplivala na njihovo delo? Vahtar: „Z mladinsko organizacijo Donit že dalj časa vzdržujemo tesne stike in se dogovarjamo o nadaljnem skupnem delu. Do sprememb v našem delovanju bo z združitvijo vsekakor prišlo, zato smo tudi v svoj akcijski program vključili naloge samo do konca letošjega leta. Zavedamo se tudi, da je aktivnost OO ZSMS Donit na mnogo višjem nivoju kot naša in da bomo od njih, tako rekoč, prejemali instrukcije."

Vsekakor je upanje, da bo z združitvijo uspelo OO ZSMS Svit hitreje rešiti niz nerazrešenih in nedokončanih nalog, mnogo bliže uresničitvi.

Sonja Hribovšek

* * * * * * *

IZVRŠNI SVET O GOSPODARSKIH GIBANJIH

Vztrajati moramo na uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj in popolni realizaciji sklepov, ki jih je skupščina sprejela ob polletju. To je naša osnovna naloga. Na dosledni izvršitvi sklepov temeljijo naše nadaljne akcije. Nenehna analiza stanja, raziskovanje negativnih pojavov in preprečevanje le-teh v njihovih vzrokih naj bo tudi osnova našega nadaljnega dela. To je bila kratka ocena zaključkov seje izvršnega sveta o stanju v kamniškem gospodarstvu ter bodočih nalogah izvršnega sveta pri izvajanju sklepov občinske skupščine.

V analizi službe družbenega knjigovodstva (SDK) so ugotovili vrsto napak, ki izhajajo iz različnih osnov pri prikazovanju podatkov. Takšni neprimerljivi podatki ne morejo prikazati realnega stanja in so zato tudi nesprejemljivi. Izvršni svet ugotavlja, da se kamniško gospodarstvo vključuje v stabilizacijske procese. Vse delovne organizacije so sprejele stabilizacijske programe. Izboljšuje se organizacija dela, delovna disciplina, racionalneje se uporablja material, zmanjšuje se izmet. Skratka poslovanje se racionalizira. Celotni dohodek je višji za 42 %, porabljena sredstva so porastla za 48 %, dohodek pa za 26,5 %. Devetmesečno poslovanje je z izgubo zaključilo pet TOZD. Zaloge so v celoti porasle za 25 %, od tega zaloge gotovih proizvodov za 72 %. Izvoz je napram lani upadel za 8,4 %. Pri tem pa je še vedno za skoraj polovico večji od uvoza. Družbeni proizvod je napram lanskemu obdobju višji za 24,9 %.

Produktivnost kamniškega gospodarstva zaostaja za republiško za 16 %. K temu moramo dodati zelo zastarela osnovna sredstva s katerimi gospodari kamniško gospodarstvo. Pokazatelja ekonomičnosti in rentabilnosti pa sta občutno ugodnejša.

Po izračunih analitsko planske službe se je zaposlenost povečala za 3,3 % in ne za 10 % kot to izkazuje SDK. Razlike so očitne in so nastale že pri zajemanju podatkov. Potreba po urejanju sistema prikazovanja podatkov je nujna, saj brez tega ni mogoče analizirati objektivnega stanja in pravilno planirati bodočega razvoja.

Družbeni dogovor o splošni porabi v SR Sloveniji bo vse bolj nadomeščal nujnost dosedanjega zakonskega urejanja številnih vprašanj z davčnega področja. Naloge, dogovorjene za leto 1974 in 1975, ki naj bi uskladile cilje davčne politike in zmanjšale razlike v davčnih obremenitvah, so bile izpolnjene. Ker pa je osnovni namen družbenega dogovora zagotovitev ravni splošne porabe v skladu z družbenoekonomsko politiko, je nujno potrebna tudi zagotovitev zadostnih sredstev, ki se stekajo iz predpisanih davkov in taks. Zato so se občine dogovorile, da po načelu vzajemnosti združujejo presežna sredstva nad dogovorjeno porabo z dopolnilnimi sredstvi, ki jih zagotovi republika in ta sredstva prelivajo za zagotovitev ravni porabe v tistih občinah, ki z lastnimi dohodki ne morejo zagotoviti sredstev za dovoljeno raven porabe. Tako dogovorjeno vzajemno zagotavljanje sredstev za splošno porabo je seveda logično le ob usklajeni davčni politiki, ki zagotavlja, da občani prispevajo k zadovoljevanju splošnih družbenih potreb po svoji gospodarski moči in ob enakih pogojih.

Zato izvršni svet predlaga skupščini spremembe in dopolnitve odloka o davkih občanov, odloka o posebnem davku od prometa proizvodov in odplačil za storitve ter odloka o davku na promet nepremičnin.

Poleg še številnih vprašanj, ki jih bo predlagal skupščini v obravnavo, je izvršni svet obravnaval tudi informacijo o stanju železniškega prometa na Kamniški progi. S tem v zvezi priporoča občinski skupščini, da predlaga izvršnemu svetu skupščine SRS razveljavitev odloka o izločitvi proge Ljubljana – Kamnik v njeno ponovno vključitev v javni promet. Ponovna uvedba javnega prometa je družbeno utemeljena in pričakujemo da predlogi ne bodo ostali le na papirju.

T. M.

● NAŠ RAZGOVOR S TONETOM STURMOM

SOLIDARNOST JE BILA KOVAČNICA REVOLUCIONARJEV

Slavnostni govornik na nedavnem jubilejnem koncertu ženskega in moškega pevskega zbora delavsko prosvetnega društva Solidarnost, je bil njen nekdanji član Tone Sturm, ki se ga starejši Kamničani spominjajo kot prekaljenega komunista, organizatorja sindikata v predvojnem obdobju, neumornega kulturnega delavca in prvega sekretarja okrožnega komiteja komunistične partije Slovenije za kamniško okrožje. Pred koncertom smo ga prosili za krajši razgovor. Tovariš Sturm se je brž opravičil, da se veliko dogodkov ne spominja več in hkrati obžaloval, da je o predvojnem revolucionarnem delu na Kamniškem vse premalo napisanega.

– Doma ste na Tolminskem, kako vas je pot zanesla v Kamnik?

„Primorska je bila takrat pod Italijo in številni Slovenci smo prebežali v Jugoslavijo, kjer nam je bilo vsaj malo laže kot doma. Leta 1930 sem se zaposlil na Duplici pri Remcu, današnji tovarni Stol, kjer sem se tudi oženil in dolga leta stanoval. Pet let kasneje so me odpustili, ker so dobro poznali mojo komunistično dejavnost. Takrat smo zbirali rdečo pomoč za Španijo in organizirali sindikalno dejavnost. Nekdo me je ovadil, vendar sem s pričami lahko dokazal, da na tistem shodu nisem bil prisoten. Ovaduh se je namreč zmotil v datumu. To je bilo seveda dovolj, da so me odpustili, vendar so mi prijatelji kaj hitro omogočili službo v Titanu. Pri tem mi je pomagal Ule, takratni namestnik staroste Sokola v Kamniku."

– Kdaj pa ste se srečali s kamniško kulturo?

„Komunistična partija je takrat delovala prek raznih kulturnih društev in sam sem bil med ustanovitelji delavskega pevskega društva Planika na Duplici. Za Planiko sem napisal tudi društvena pravila. Zbor Planika je štel od 20 do 30 pevcev, vodil pa ga je pevovodja Vidmar Ciril-Ciber, ki je bil istočasno tudi pevovodja kamniške Solidarnosti.

Bil sem tudi član Delavske knjižnice, ki je delovala v Kamniku, in v dramski skupini sem igral na odrih. Spominjam se, da sem igral v Linhartovem Matičku, hlapca Jerneja v istoimenski Cankarjevi drami, v Moškričevi Rdeči roži in še kje."

– Omenili ste, da boste na današnjem koncertu v enaki vlogi kot pred 36 leti?

„Leta 1939, ko je Solidarnost praznovala 20-letnico obstoja, sem govoril v kino dvorani. Bil je to napreden govor, ki ni bil povšeči takratnim oblastnikom, in takoj so me hoteli aretirati. Zame se je zavzel pomočnik sreskega načelnika, tako da me niso zaprli. Pač pa so mi takrat prepovedali javno govoriti, torej so mi zavezali usta."

TONE STURM

– Partija je imela pred vojno na Kamniškem močne pozicije, ali so bili prisotni tudi Solidarci?

„Leta 1939 smo imeli že petčlansko partijsko celico, kaj kmalu pa je bila partija tako močna, da smo morali organizirati okrožni komite KPS, ki sem ga sam tudi vodil. Delavski razred Kamnika je bil v letih pred vojno zelo dobro organiziran in pomembno vlogo sta odigrali Delavska knjižnica in Solidarnost. Spominjam se, da smo napredno literaturo razdeljevali kar na vajah zbora in tako izobraževali naše člane, ki so bili močna opora partiji."

– Torej vas je okupacija našla pripravljene za odpor?

„Naše uporno delo v sindikatih, delavskih društvih in drugod je pripomoglo, da se je vstaja na Kamniškem že poleti 1941 tako hitro razmahnila. Med člani Solidarnosti je bilo tudi veliko žrtev, saj je dalo svoja življenja skoraj vse vodstvo Solidarnosti s pevovodjem Vidmarjem že v prvem letu odpora. Po požigu Rašice sem odšel iz Kamniškega okrožja in sem se vrnil šele po vojni."

Ko smo se zahvalili neumornemu družbenopolitičnemu delavcu Tonetu Sturmu za razgovor, smo ga še prosili, naj čimprej sede za pisalno mizo in napiše kaj o zgodovini delavskega gibanja na Kamniškem.

tj

SAMOUPRAVNIM DELAVSKIM KONTROLAM VEČ USPODBUD

Komisija za nadaljnji razvoj samoupravljanja pri Ob S ZSS je imela nalogo, izdelati skupno oceno o delovanju samoupravne delavske kontrole. Podlaga za skupno analizo so bili izpolnjeni vprašalniki o delu delavskih kontrol iz OZD in TOZD; prejeli smo 38 izpolnjenih vprašalnikov.

Ob pregledu izpolnjenih vprašalnikov je bilo ugotovljeno, da so zelo redke samoupravne delavske kontrole, ki so svoje delo uspešno opravljale, čeravno imajo v mnogih primerih izdelane pravilnike in delovne programe za samoupravne delavske kontrole. Iz odgovorov je razvidno, da neaktivnost samoupravnih delavskih kontrol izhaja iz naslednjih razlogov: da prejemajo premalo popolnih in rednih podatkov, da imajo premajhno podporo pri družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih, delavcih iz neposredne proizvodnje; v določenih primerih je bila nezadostna pravna pomoč, premajhna angažiranost in samoiniciativa članov delavskih kontrol, ni bilo doslednosti pri obravnavanju nekaterih problemov, nezadostna strokovna usposobljenost članov samoupravne delavske kontrole in še vrsta drugih ovir, ki so vplivale na delo delavskih kontrol. Teh napak ni bilo povsod, vendar je nujno, da jih čimprej odpravimo povsod, kjer so. Zato so moralno in politično odgovorne vse družbenopolitične organizacije. Samoupravno delavsko kontrolo moramo uveljaviti na vseh ravneh, kjer delavci združujejo svoje delo in dohodek za gospodarski razvoj ali za zadovoljitev skupnih potreb. To obveznost smo sprejeli s statutarnim dogovorom na 8. kongresu Zveze sindikatov Slovenije.

Ravno v tem času, ko v mnogih primerih pripravljamo volitve v organe delavskega samoupravljanja, moramo stremeti za tem, da bomo vabili v samoupravne delavske kontrole delavce, ki so družbenopolitično in moralno zreli in so bili dosledni v dosedanjem delu, kar je lahko garancija za uspešno izpolnjevanje nalog v okviru samoupravne delavske kontrole.

PROGRAM USPOSABLJANJA KOMUNISTOV ZA SEZONO 1975/1976

V letošnjo sezono izobraževanja in usposabljanja komunistov občinske konference Kamnik stopamo obogateni z izkušnjami, ki smo si jih pridobili na tem področju v sezoni 1974/75. Uspehi dosedanjih naporov so zelo lepi, kar bo v močno spodbudo za delo v prihodnje. To je omeniti predvsem zato, ker so letos pred nami dosti obsežne naloge izobraževanja in usposabljanja komunistov. Na to vplivajo vedno aktualne naloge uresničevanja nove ustave v konkretnih družbenih razmerah in pojavih. Zlasti pa velja opozoriti na naloge, ki izhajajo iz zapletenosti nekaterih pojavov na gospodarskem, družbenem in političnem področju. Programska usmeritev mora zato vključevati te naloge in jih v tematskih okvirih obravnavati z naslonitvijo tako teoretične misli marksizma in na konkretno družbeno, samoupravno prakso pri nas z namenom obojestranske bogatitve. Temeljni program, ki ga sprejemamo, mora biti le minimum idejnopolitičnega usposabljanja v izobraževalni sezoni 1975/76. Uspehi prizadevanj na tem področju bodo namreč večji, če bodo vse organizacije vnašale v program tudi svoje posebne potrebe in želje glede na razmere in okolje svojega dela. To bo namreč dalo višjo kvaliteto samemu programu. To se je dogajalo že v dosedanji praksi izobraževanja in usposabljanja komunistov. Razprave ob izobraževanju je treba usmeriti v dogovore, akcijo in naloge o konkretnih vprašanjih ter še posebej v individualni študij in usposabljanje.

Delavska univerza Kamnik se bo s svojim programom dela vključila v uresničevanje tega programa. Njena naloga bo zlasti organizacija konkretnih oblik usposabljanja, priprava predavateljev s primerno andragoško, politično in družbeno usposobljenostjo, da bodo znali splošna stališča in marksistično tepretično misel povezati s konkretno situacijo našega območja.

Največji del odgovornosti za uresničevanje programa pa bo še vedno na komisiji za idejno usposabljanje komunistov pri komiteju občinske konference ZKS Kamnik, na komiteju in osnovnih organizacijah ter aktivih ZK.

A. F.

NOVE CENE KOMUNALNIH STORITEV

Komunalno podjetje je vložilo zahtevek za spremembo cen komunalnih storitev in sicer vode, kanalščine, in odvoza smeti. Skupščina občine Kamnik pa je podpisala medobčinski družbeni dogovor o izvajanju politike cen v letu 1975, s katerim je predvideno povečanje cen komunalnih storitev v globalu za 17 %. Zato je izvršni svet upošteval sklenjeni družbeni dogovor in po soglasju KS Kamnik dal soglasje za spremembo cen nekaterih komunalnih storitev. Cena kanalščine se je povečala za 50 % (od 0,80 na 1,20 dinarjev za m^3 porabljene vode), štirikratni mesečni odvoz smeti pa bo gospodinjstva stal 20 dinarjev.

Izvršni svet ni dal soglasja za spremembo cen ostalih komunalnih storitev. Z navedeno spemembo cen je zagotovljeno komunalnemu podjetju, da na teh dveh področjih v bodoče posluje brez izgub. To je tudi razlog za soglasje k podražitvam.

Komunalno podjetje je predlagalo tudi potrditev novih cen odvoza smeti za OZD in to za odvoz iz poslovnih prostorov po 0,20 za m^2 poslovne površine in cene odvoza smeti iz dvorišč in manipulativnih površin po 0,05 dinarjev za m2. Njihov predlog je izvršni svet dopolnil, tako, da bi se te cene zaračunavale le v OZD, kjer niso dogovorjeni pogodbeni zneski odvoza smeti.

T. M.

POTEK GRADNJE VODOVODA IVERJE KAMNIK

V tretji etapi gradnja vodovoda od stranjskega mostu do priključitve na omrežje v Kamniku uspešno poteka. Kljub težavam, ki so bile pred pričetkom gradnje in pri zbiranju sredstev, so se dela pričela 6. oktobra letošnjega leta. Komunalno podjetje Kamnik, investitor, je sklenilo pogodbo o izvajanju del z Vodnogospodarskim podjetjem iz Ljubljane, katerega kooperant je tudi Hidrometal iz Mengša.

Kljub zamudi pri pričetku del izvajalec ni spremenil cene izgradnje. Podražile so se le salonitne cevi in drugi material, ki ga dobavlja cementarna Anhovo.

Tako bo celotna investicija v tretji fazi stala 9907200 din; upoštevane pa so tudi vse podražitve materiala.

Izvajalec je resno poprijel z delom in je že položil 2400 m od predvidenih 4500 m vodovoda. Pri tem bi moral izkopati po načrtu 19690 m^3 materiala. Vodovod poteka v globini 2 m po desni strani Kamniške Bistrice.

Pričetek gradnje je pri stranjskem mostu, nato poteka ob cesti mimo Kemične industrije „Kamnik", ob kinu DOM zavije desno ter ob železniški progi skozi predor do poti v Muzej na Zapricah, kjer ga bodo priključili na že obstoječe vodovodno omrežje Kamnika. Težji odsek bo gradnja ob železniški progi, pri kateri bo sodelovalo železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane glede na to, da se promet na železnici ne bo smel ustaviti.

Če ne bo večjih zastojev pri dobavi cevi in spojnih elementov in zaradi slabih vremenskih razmer, saj vemo, da je zima najmanj ugoden čas za gradnjo, predvidevajo, da bo vodovod zgrajen februarja 1976. leta.

Veliko pomoč pri gradnji vodovoda nudi tudi Hidrometal iz Mengša, ki izdeluje manel elemente.

Enoletna merjenja iztoka vode pri Stranjah dajejo potrditev raziskovalcem in projektantom; vode je namreč 10 l na sekundo več, kot pa je predvideno v projektu, ki predvideva pri sedanji velikosti zajetja 100 l vode na sekundo.

K. F.

VODOVODNE CEVI SO ŽE POLOŽENE

● SODELOVANJE TOZD S KRAJEVNIMI SKUPNOSTMI

KAKO DO DENARJA ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI?

Najpomembnejši vir za financiranje programov krajevnih skupnosti v naši občini je krajevni samoprispevek. Na ta način občani v KS urejajo svoje potrebe že 10 let. Sredstva krajevnega samoprispevka, namenski prispevki delovnih organizacij za financiranje določenih nalog in še posebna udeležba občanov pri raznih komunalnih akcijah, so v preteklih dveh letih predstavljali preko 70 % vseh vloženih sredstev, ostalih 30 % pa so pokrivala sredstva občinskega proračuna in raznih skladov, zlasti sklad za urejanje mestnega zemljišča.

V naši občini smo že v začetku letošnjega leta pričeli uresničevati ustavno načelo, po katerem naj bi se delavci v združenem delu sami odločali, kolikšen del svojega dohodka bodo namenili za potrebe v krajevni skupnosti, kjer živijo. Zato smo že aprila letos podpisali samoupravni sporazum, s katerim smo se dogovorili, kolikšen del dohodka bodo letos delovni ljudje namenili za potrebe svojih krajevnih skupnosti. Za leto 1975 je dogovorjenih po 150 dinarjev na zaposlenega.

Nekoliko težav povzroča dejstvo, da bo večina teh sredstev na voljo šele v začetku prihodnjega leta, ko bodo TOZD sprejele zaključne račune za leto 1975.

Te dni so v teku razprave v TOZD o programih krajevnih skupnosti za leto 1976 in o osnutku sporazuma za financiranje teh programov. Programi naših krajevnih skupnosti predvidevajo potrebe v višini okrog 8 milijonov din. Približno polovico teh sredstev naj bi zagotovili s samoprispevkom, o katerega podaljšanju bomo glasovali v aprilu prihodnjega leta, okrog 40 % potrebnih sredstev naj bi zbrali s prispevkom delovnih ljudi iz dohodka TOZD, medtem ko naj bi sredstva občinskega proračuna predstavljala le še okrog 10 % vseh potrebnih sredstev za financiranje programov krajevnih skupnosti.

Zavedamo se, da je sedanji način dogovarjanja o zagotavljanju dela dohodka TOZD na podlagi števila zaposlenih še vedno prehodnega značaja (za leto 1976 predvidevamo namreč sredstva iz dohodka TOZD v višini 300 din za zaposlenega). Zato si prizadevamo, da bi bilo čimveč dogovorov sklenjenih neposredno med občani v krajevni skupnosti in delovnimi ljudmi v združenem delu. Moramo reči, da so bili posamezni taki dogovori uresničeni že v preteklem obdobju, saj je več organizacij združenega dela s svojimi sredstvi pomagalo pri urejanju posameznih perečih problemov v krajevnih skupnostih. Seveda pa moramo vedeti, da imamo tudi krajevne skupnosti, ki imajo šele malo zaposlenih delavcev in nimajo na svojem področju nobenega podjetja. Zato je v osnutku sporazuma potrebno podpreti predlog, naj bi vsaj tretjino iz dohodka TOZD zbranih sredstev namenili za solidarnostno pomoč takim krajevnim skupnostim pri uresničevanju njihovih programov.

Naši napori v prihodnje morajo težiti za takim sistemom financiranja programov krajevnih skupnosti, kjer ne bo več raznih posrednikov (proračun, skladi itd.) med ustvarjenim dohodkom v TOZD in potrebami v krajevni skupnosti. Predlagani sporazum pomeni korak naprej v to smer.

F. S.

OCENA URESNIČEVANJA PROGRAMA USPOSABLJANJA KOMUNISTOV V SEZONI 1974/1975

Program izobraževanja in usposabljanja komunistov občine Kamnik za sezono 1974/75 je sprejela občinska konferenca ZKS v jeseni 1974. Večina osnovnih organizacij, aktivov, zlasti pa komite in komisija za idejnopolitično usposabljanje komunistov pri komiteju občinske koference ZKS so z veliko mero odgovornosti uresničevali ta program. Tudi delavska univerza je z vso zavzetostjo sodelovala pri uresničevanju programa. Nekaj osnovnih organizacij in aktivov pa se ni dovolj angažiralo za uresničitev programa. Tem bo potrebno v letošnji sezoni posvetiti več pozornosti. So tudi posamezni primeri, ko se komunisti izmikajo izobraževanju in usposabljanju. Ti so pozabili, da je prav usposabljanje za akcije komunistov predpogoj za uspeh akcij. Take primere bi morale osnovne organizacije obravnavati na sestankih.

Izbor slušateljev za intenzivne oblike usposabljanja

Izboru slušateljev za seminarje in šole ni bilo vedno posvečeno dovolj pozornosti. Nekatere osnovne organizacije so poslale slušatelje v te oblike usposabljanja šele po intervenciji sekretarja občinskega komiteja. Premalo je bilo tudi načrtnosti pri kadrovanju. Prav bi bilo, če bi vsaka osnovna organizacija imela za vsakega svojega člana načrt izobraževanja v intenzivnih oblikah (seminarji, šole idr.). So seveda organizacije, ki izredno skrbno ravnajo, ko gre za izobraževanje in usposabljanje njihovih članov. Teh je vsako leto več. Če bi vsi tako ravnali, se ne bi moglo zgoditi, da isti člani v eni sami sezoni obiščejo vse oblike izobraževanja, četudi to ni nujno, ker se programi z nekaterimi temami ponavljajo.

Organizacija

Organizacijske naloge v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem je opravila delavska univerza Kamnik. Delo je bilo dobro opravljeno, tudi predavanja so predavatelji dobro pripravili in predložili slušateljem teze o temi, ki so jo posredovali. Seminarji so bili organizirani v strnjeni obliki, kar je povzročilo nekaj težav, saj so morali slušatelji za nekaj dni zapustiti delovno mesto. To velja za politično šolo z „A" in z „B" programom. Zato so bili primeri, da so kadrovali v te šole tiste, ki so jih na delovnem mestu lažje pogrešali. To seveda ni prav. Zato bo kazalo razmisliti o tem, kako bi organizirali izobraževanje in usposabljanje v prihodnje, da bi slušatelji ne bili preveč časa odtrgani iz proizvodnje. V osnovnih organizacijah so bila posamezna predavanja v okviru rednih sestankov. Teh je bilo zelo veliko. Le malo je takih osnovnih organizacij, ki ne bi imele vsaj eno ali dve predavanji.

Če presojamo uspeh uresničevanja programa izobraževanja in usposabljanja po tem, kako so bili z njim zadovoljni slušatelji, potem lahko rečemo, da je bila izobraževalna sezona 1974/75 zelo uspešna.

Slušatelji so v večini primerov menili, da je potrebno s tako pripravljenim programom usposabljanja nadaljevati.

A. F.

GRADNJA NOVE GOZDNE CESTE NA KOSTANJSKO PLANINO

Kostanjska planina se dviga nad vasjo Kostanj v Tuhinjski dolini. Visoka je 1006 m in je poraščena z lepimi gozdovi, predvsem v višjih predelih. Na vrhu planine je bilo včasih več pašnikov, ki pa so jih skoraj v celoti prerasli smrekovi gozdovi. Zaradi tega le redki kmetje še pasejo živino.

Spravilo lesa s te planine je bilo do sedaj zelo težko, ker ni bilo primernih potov. Večino lesa so spravljali po drčah in vlakah, pri čemer se je mnogo lesa uničilo, učinek dela pa je bil majhen. Zaradi tega so se kmetje, ki imajo gozdove na Kostanjski planini, odločili, da zgradijo na planino cesto. Njihovo pobudo je sprejel tudi gozdni obrat Kamnik, ki jim bo znatno pomagal pri gradnji.

Celotna gradnja 4 km dolge ceste bi veljala po predračunu skoraj 900.000 din, vendar pa kmetje upajo, da bodo dela izvedena z znatno manjšimi stroški. Kmetje so se zavezali, da bodo opravili 350 brezplačnih delovnih dni pri gradnji ceste, prispevali pa bodo še 120.000 din. Znatno pomoč pa jim bo nudil tudi gozdni obrat Kamnik, ki je cesto trasiral in izvaja gradbena dela.

Kljub težavnem skalovitem terenu upajo, da bo trasa ceste drugo leto prebita in toliko urejena, da bo že mogoč prevoz lesa. V načrtu je tudi povezava te ceste s cesto, ki je speljana po Tuhinjskem grabnu in proti Ravnam.

Z zgraditvijo ceste bo ta lepa planina postala še bolj privlačna, zato se bo proslave, ki je vsako leto 22. decembra na vrhu planine v spomin na slavni boj partizanov z več tisoč Nemci, lahko udeležilo še več ljudi.

ML

Industrijsko podjetje

ALPREM Kamnik

Priporoča svoje izdelke in usluge:

– izdelovanje in montaža oken, vrat, vetrolovov
– pregradnih sten, fasad itd. iz aluminija
– opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst
– stavbno ključavničarstvo

Splošno gradbeno podjetje »GRADITELJ« Kamnik, Maistrova 7

● Priporoča svoja kvalitetna gradbena dela, ki jih opravlja hitro, solidno in poceni!

● PO DOGRADITVI OTROŠKEGA VRTCA NA BAKOVNIKU

IZKUŠNJA VEČ

Leto dni je že minilo, odkar so se naši malčki vselili v novi otroški vrtec na Bakovniku, vendar še ni vse tako, kot smo pričakovali ob začetku gradnje. Novi vrtec je bil načrtovan zares sodobno, saj je objekt po svoji arhitektonski obliki nekaj povsem novega. Žal pa danes vzgojitelji, ki službujejo na Bakovniku, niso preveč zadovoljni s samim objektom. Vrtec ima poševna okna in ob deževju voda večkrat priteče v notranjost. Tudi zasnova razporeditve prostorov ni najbolj posrečena, in tovariši, ki jim je na skrbi otroško varstvo v naši občini, pravijo, da so jih pri načrtovanju in gradnji vse premalo vpraševali za nasvet. Prepričani smo, da bo izvajalec del odpravil vse pomanjkljivosti, ki so posledica nevestnega dela. Lahko pa se zgodi, da bodo ugotovili, da delo le ni bilo opravljeno slabo, temveč je bil načrtovalec premalo temeljit pri načrtovanju otroškega vrtca.

Sam načrt le ni bil preveč strokovno narejen, saj so med samo gradnjo ugotovili, da številnih del, ki so jih morali pri gradnji vrtca postoriti, ni bilo načrtovanih v projektu. „Projektantska organizacija Biro 71 iz Domžal, ki je naredila načrt, pri izdelavi ni bila zadosti temeljita," je bilo slišati iz ust delegatov na zadnji seji občinske skupščine. Delno je zato tudi prišlo do razlik v ceni, saj je vrtec veljal kar 823.165,83 dinarjev več, kot so načrtovali. Dokončna cena novega vrtca na Bakovniku torej znaša okroglih 6 milijonov dinarjev.

Na kratko želimo seznaniti z vzroki za visoko presežene predračune, ki jih je v analizi ugotovil Alojz Korat, nadzorni organ investitorja. Zaradi netočnih projektantskih opisov so bila obsežnejša mizarska, zidarska in tesarska dela. Posebno tesarska dela so bila površno načrtovana, saj v opisu del ni bilo kar 690 kvadratnih metrov opažev in še drugih del.

Zaradi tega in še drugih napak so bila tesarska dela dražja za 168.581,37 dinarjev, saj si objekta brez teh del ni bilo mogoče zamisliti. Omeniti moramo, da so samo pleskarska dela veljala za dobrih 90.000 dinarjev več, kot je bilo predvideno, ker je projektant zahteval drugačne barve in povečal obseg dela.

Čeprav je slišati v zvezi z gradnjo novega otroskega vrtca na Bakovniku veliko pripomb, lahko povzamemo ugotovitev direktorja otroškega vrtca Antona Medveda prof. Antona Mihlja, ki pravi, da vrtec vseeno imamo in še pretirano drag ni bil. Pri načrtovanju novih šolskih in vzgojnovarstvenih objektov pa bi vseeno lahko precej poenostavili načrtovanje in pocenili gradnjo, če bi imeli v Sloveniji na voljo nekaj tipskih objektov, ki bi bili dovolj funkcionalno zasnovani. Ne smemo namreč pozabiti, da druge dežele gradijo podobne objekte skoraj izključno po tipskih načrtih, saj nimajo dovolj denarja, da bi se vsak projektant in investitor izživljal pri novih gradnjah. Tako načrtovana gradnja je posebno pomembna, kadar gre za objete, ki jih sofinancirajo občani s samoprispevkom in so zato ob gradnji toliko bolj občutljivi.

–tj

GOVOR DR. AVGUŠTINA LAHA NA SLAVNOSTI OB 30-LETNICI GIMNAZIJE

SPOŠTOVANI KAMNIČANI

Zbrali smo se, da svečano označimo 30 let naše svobode in samoupravne rasti in še posebej 30-letnico osnovanju kamniške gimnazije. Predvsem smo srečni, da so te pridobitve trajne. Utrdila se nam je zavest, da nam nobena pridobitev ni bila podarjena, temveč raste dobesedno iz nas, iz našega dela in znanja, iz naše trdne odločenosti, da vztrajamo na načelih in poteh, ki smo si jih svobodno in po naši potrebi izbrali. In nič nas ne more od tega odvrniti.

Leto 1945 ne le za nas, temveč za ves svet označuje začetek nove dobe. Z zmago nad fašizmom je bila končana 2. svetovna vojna. Po njej pa se je bistveno spremenila politična ureditev sveta. Mnoge dežele so se osvobodile tujega gospodarstva, razpadel je kolonialni sistem, bistveno se je spremenila podoba in moč kapitalizma, v svetu se je uveljavil socialistični sistem. Ta preobrazba se odvija z neštetimi krči, tragedijami in novimi prodori naprednih gibanj. Skoraj dva tisoč je bilo lokalnih vojn, spopadov, prevratov in usodnih sprememb na političnem zemljevidu sveta od konca 2. svetovne vojne! Ob ustanovitvi leta 1945 se je v Združene narode povezalo 51 držav – ustanoviteljic; danes šteje svetovna organizacija 143 članic. Azijo in ves svet je vzvalovila kitajska revolucija. Kapitalizem se je zdrznil ob tem, ko so socialistične ideje preobražale svet in je socialistični sistem v vseh svojih pojavnih oblikah postal svetovni sistem. Korejska in vietnamska vojna, indonezijska tragedija, indijsko-pakistanska vojna, arabsko-izraelska vojna, Ciper, Portugalska, afriški in latinskoameriški prevrati so samo členi tega svetovnega spopada ideologij, družbenih sistemov in tokov.

DR. AVGUŠTIN LAH MED GOVOROM

Nova doba se poraja, ker se v družbi uveljavljajo nove sile, novi členi bodoče bolj smiselno urejene sestave mednarodnega sveta. Zlasti je pomemben vpliv dežel, ki uvajajo nove odnose na osnovi sožitja in sodelovanja, demokratičnega preobražanja in svobodnega uveljavljanja naprednejših sil in rešitev. Gibanje neuvrščenih je postalo dejavnik miru, napredka in ustvarjanja boljšega sveta. Zato prinaša ta novi najmočnejši ljudski tok tisto odločilno možno preureditev, ki premaguje stara nasprotja med delom in kapitalom, med nerazvitostjo in razvitostjo. Hitimo graditi, spodbujamo manj razvite in jih podpiramo, z vso močjo pospešujemo napredek neuvrščenih dežel. Samo ekonomska moč teh dežel v razvoju, ki jih v glavnem usmerjajo socialistične ideje in cilji, bo učinkovito premagala nasprotja in razmaknila ovire in pritiske v svetu. Reakcionarne sile skušajo ovirati mirno graditev, ker si tako podaljšujejo življenje in umetno utirajo prodajo svoje vojne tehnike in drugih sredstev pritiska v prerivajoči se svet. Mi pa obžalujemo vsak tak poskus in mu nasprotujemo, ker je za vsakim nova tragedija.

Na to sem želel najprej usmeriti našo pozornost, ko proslavljamo naših 30 let miru. Ohranili smo ga kljub neposrednim nevarnostim, in to vsekakor ne po goli sreči. Za naš mir smo se morali uporno prizadevati, da so sedaj jasno zakoličene in priznane vse naše meje in naša neodvisnost. Na svoji zemlji živimo srečo tako, kakor si jo sami ustvarjamo. Če ne bi bili dosledni načelom miroljubnega sožitja med deželami in zavzemanja za obči napredek, če ne bi bili tako dejavni v mednarodnem dogajanju, bi Jugoslavija ne dosegla ugleda in prijateljskih vezi, ki ob naši notranji enotnosti in sposobnosti za obrambo zagotavljajo, da tuje sile ne bodo mogle uresničiti pohlepov po naši deželi, njenih lepotah in bogastvih.

Svoboda, sproščenost ljudskih ustvarjalnih sil, samoupravljanje, velik gospodarski in kulturni napredek, napredna vzgoja in široke možnosti izobraževanja, socialna varnost ljudi in varstvo družine, to so velike pridobitve teh 30 let. Postale so nam tako vsakdanje, da se le starejše generacije spominjajo težkih dni med osvobodilnim bojem in po njem. Velike načrte imamo še, ker še nismo zadovoljni z vsem, to je naša stalna spodbuda za napredek. Zanimivo se je spomniti ob tem, da smo najbolj napredovali na tistih področjih, ki zahtevajo znanje, sposobnost lastnega ustvarjanja in sposobnost preudarnega sprejemanja dosežkov drugih dežel. Ob tem bomo nemara pretehtali, kaj nas danes ovira pri razvijanju gospodarstva in dežele.

Industrializacija in elektrifikacija je osnova vsega našega napredka in družbene preobrazbe. Vse razvite dežele so napredovale ob takšni gospodarski usmeritvi in s posebno skrbjo so pospeševale razvoj znanosti in tehnologije. Kadre so pobirale tudi vsem drugim deželam, ker jim je to zagotavljalo nadaljnjo prednost. Pri nas so najbolj napredovale kemijska industrija, elektrogospodarstvo in elektroindustrija, metalurgija in stroja industrija, pridobivanje surovin, živilska industrija. Zlahka ugotovimo, da so to stroke, ki temeljijo na znanstvenem napredku, razvijanju tehnologije in tehnike, na usposabljanju kadrov. Razvoj industrije v tem mestu in v gorenjski regiji samo potrjuje to spoznanje.

V zadnjem času nam spopadanje z raznimi težavami kaže, da si gospodarstvo z velikimi napori utira pot na novo razvojno stopnjo. Manjka nam surovin in energije, preveč se opiramo samo na tuje dosežke, blago se kopiči v skladiščih in ne gre v prodajo, ker ga je začelo izdelovati preveč podobnih tovarn. Obenem bi radi veliko izdelkov ali vsaj polizdelkov uvažali. Vse to nam kaže, da nismo dovolj ali vsaj ne načrtno napredovali v zanstveno-raziskovalnem in razvojnem delu, da pri naložbah nismo dovolj usklajeni, da premalo spodbujamo lastne ustvarjalne sile. Med vzroki za to je naše zaostajanje v usposabljanju delavcev in strokovnjakov. Po usposobljenosti za delo, ki ga opravljajo na najrazličnejših strokovno zahtevnih delovnih mestih, je med delovnimi ljudmi nenavadno veliko takih, ki imajo le splošno izobrazbo in so se za delo tako ali drugače priučili. Usposobljenost za delo, organizacija dela, tehnologija in tehnična opremljenost za delo so štirje nerazdružni viri naše produktivnosti dela. Če se želimo primerjati z razvitimi deželami in z njihovim standardom, potem se lahko primerjamo le po ustvarjenem dohodku in produktivnosti na zaposlenega.

S tem spoznanjem nam je mnogo lažje ob 30-letnem jubileju presoditi, kolikšen je pomen in dosežek kamniške gimnazije. Brez dvoma je velik. Najprej je njen uspeh v delu dokazalo 970 maturantov, ki so večinoma nadaljevali in ga, kolikor je trajanje študija še to dovolilo, dobro končali na višjih in visokih šolah. Lahko rečemo, da je kamniška gimnazija usmerjala mladino v študij po njenih najboljših nagnenjih in jim dala dobro podlago za poklicno izobraževanje. Ta šola se ponaša s strokovnjaki in znanstveniki najvišjih profilov, ki so izšli iz vrst dijakov in učiteljev te šole, in to le v kratki dobi dvaindvajsetih let od prve mature.

Pred nekaj leti je kamniška Lira priredila koncert v Ljubljani, v eni univerzitetnih učilnic. Vodja zbora prof. Čebulj, mi je tedaj dejal: „poglejte Kamničane v tej dvorani, saj jih je sposobnih kadrov za malo univerzo. Vaše mesto ima veliko kadra.“ Vprašajmo se, ali ga imajo dovolj industrija v tem mestu in družbene dejavnosti? Ali smo povezali ta ustvarjalni potencial v združeno delo tako, da bi kar največ prispeval k napredovanju gospodarske in vsakršne osnove za napredek tega območja? Kolikor smo ga, je dobro, potrebo smo spoznali, prizadevamo si, samoupravne interesne skupnosti in občinska skupščina se povezujejo z zduženim delom, da bi v tem pogledu še napredovali.

Za takšno sodelovanje je potrebna določena osnova in še nekateri drugi bistveni pogoji. V proizvodnih OZD, zlasti v višjih organizacijskih oblikah združenega dela, je treba pospeševati raziskovalno in razvojno delo in enote. dogovoriti se je treba za ustrezne projekte, pridobiti kadre in zagotoviti sredstva. Lahko je to tudi oblika sodelovanja z instituti, toda trajna. Visoko sposobne kadre vedno privlači možnost napredovanja in ustvarjanja. Potrebno pa je tudi vzdušje zaupanja, kajti za ustvarjalno delo je sprejemljiv samo ustvarjalni nemir, sicer pa morejo biti delovni pogoji primerni. Omogočiti je treba integracijo znanstvenega raziskovalnega, razvojnega, proizvodnega in pedagoškega dela. Slovenska Iskra ima 1000 zaposlenih v raziskovalno razvojnem sektorju. Naša metalurgija ima močno raziskovalno bazo. Napredka kemije ni brez laboratorijev in vsestranskega dela. Kvalitete ni brez dobre tehnologije in kontrole.

Potrebno pa je še nekaj. To je dobra kvalificirana množica delavcev. Brez teh ni proizvodnje in ne dohodka. Od tega, kako so usposobljeni delavci in delavke v poprečju, to pa tudi pomeni sposobni za sprejemanje novega – in to je praviloma vselej zahtevnejše po znanju, je odvisno, kaj ustvarjamo in kako napredujemo. Naš slovesni trenutek bomo samo povzdignili, če ugotovimo potrebo za ustanovitev in razvoj sodobnega centra usmerjenega izobraževanja, če povemo, da gospodarstvo že zbira sredstva in da so projekti za center zasnovani po najsodobnejši tehnologiji. Razvijamo center usmerjenega izobraževanja po dolgoročnih potrebah gospodarstva in družbenih dejavnosti, na osnovah združevanja proizvodnega dela, znanja in napredne vzgoje.

S tem projektom pa se nakazuje ob 30-letnem jubileju kamniške gimnazije njena renesanca. Na pedagoški usmeritvi smo že začeli uvajati nove načrte vzgojnoizobraževalnega dela, ki bodo v bodoče podlaga za vsakršno izobraževanje po končani osnovni šoli. Ob uporabi izkušenj gimnazije in drugih šol pri splošno izobraževalni, delovni in kulturni vzgoji bomo lahko izobraževali mladino za različne poklice in na različnih ravneh, ki ustrezajo sedanjim srednjim in višjim stopnjam. To pa ne bo le center za mladino, temveč tudi za dopolnilno izobraževanje ob delu.

Gimnazija se bo vključila v ta center ali točneje, iz njene osnove se bo sploh mogel razviti. Ob reformi lastnega dela bo gradila nove oblike, vsakomur bo pomagala do pridobitve poklica in sposobne bo še naprej center usmerjenega izobraževanja usmerjal na nadaljnje študije. Kamnik bo tako spet dogradil poklicno izobraževanje, ki ga sedaj nima, seveda na dobri osnovi, ki jo omogoča sodobna tehnologija izobraževanja in bogata socialistična vzgoja na samoupravnih osnovah.

Ob jubileju kamniške gimnazije moram podčrtati njeno kulturno poslanstvo, ki ga je opravila v tem mestu. Šest let sem ji sam pripadal. Moja čustva so razvneta, ko stojim na tem odru, ki je bil nemalokrat gimnazijski, na katerem smo igrali, prepevali, predvajali in se sporazumevali s starši dijakov in samoupravno bazo, neštetokrat v do zadnjega kotička nepolnjeni tej dvorani. Ta šola je živela samoupravno od svoje ustanovitve naprej. Ko je bilo v šolstvu še zelo malo sodobnih učil, smo mnoga, na stotine smo jih izdelali sami, povezani pa smo bili s kolektivi in pridobili smo vse, kar smo potrebovali. Šolsko delo smo dopolnjevali z neštetimi krožki. Šolo smo samoupravno urejali in bogatili. Mnoge akcije so opravili družno učenci, učitelji in občani. Ta šola je dala mestu „Kamniški zbornik“. Zbori so prepevali pesmi svojih vzornikov iz tega okolja. Na učiteljskih konferencah so bila pogosto ista vprašanja kot na sejah občinskih vodstev oziroma organov in društev. Naše družine, zbore, krožke in tekmovalce poznajo v mnogih drugih krajih in mestih. Mladina se je udeleževala delovnih akcij, spoznavali smo v prvi vrsti domovino. Tovarištvo smo gojili kot osnovo odnosov in samoupravne vzgoje. Vse to je pripomoglo k osnovnemu dobremu uspehu šole.

Povedati moram še nekaj bistvenega. Za šolo so se zanimali vsi družbeni dejavniki. Kadar je bilo sodelovanje dobro, so se reševali vsi problemi od vzgojnih, finančnih, stanovanjskih do razvojnih. Velika opora šoli je bil dijaški dom. Pomagali so ji Partizan, Solidarnost, tehniško-vzgojna, humanitarna in druga društva, zlasti pa družbenopolitične organizacije in občinska skupščina. Šola je imela veliko mentorjev med Kamničani. Večkrat se odzovem vabilom bivših dijakov te šole, ki proslavljajo obletnice mature. Lahko povem, da je ta tradicija šole zelo globoka in vsi se je drže s ponosom. Ali lahko kaj lepšega ugotovimo v počastitev 30-lenice osvoboditve, razglasitve FLR Jugoslavije in 30-letnice ustanovitve kamniške gimnazije? !

Iskreno Vam čestitam ob dnevu republike, gimnaziji in vsem, ki čutite kakršno koli povezavo z njo, izrekam zahvalo za vse dosežke teh 30 let in želim vam vsem veliko novih uspehov pri utiranju socialističnega napredka po Titovi poti! Naj živi socialistična zvezna Jugoslavija, naj še dolgo živi naš predsednik Tito!

dr. Avguštin Lah

● S KONCERTA MOŠKEGA IN ŽENSKEGA ZBORA KAMNIŠKE SOLIDARNOSTI

SOLIDARNOST OB JUBILEJU

„Svobode smo prižgali plemenice“ s to pesmijo Viktorja Mihelčiča se je številnim poslušalcem v veliki dvorani kina Dom predstavil moški pevski zbor delavsko prosvetnega društva Solidarnost na koncertu, ki sta ga imela moški in ženski pevski zbor. Uvodni govor je imel nekdanji član Solidarnosti in predvojni revolucionar Tone Sturm, ki je poudaril, kako napredno in delavsko zavedno je bilo vseskozi delovanje Solidarnosti, ki v svojih vrstah ni združevala samo pevcev, temveč tudi revolucionarne delavce. Zato je bilo njeno delovanje trn v peti takratnim vladajočim krogom in tudi šola kadrov za revolucijo. Pretežna večina članov društva pa je zato vključila v narodnoosvobodilni boj in skoraj celotno vodstvo na čelu s takratnim pevovodjem Francetom Vidmarjem – Cibrom je darovalo za našo svobodo svoja življenja.

Moški zbor je zapel 10 pesmi domačih in tujih avtorjev, med katerimi so vidno mesto zavzele revolucionarne in partizanske pesmi. Dobra izurjenost in prefinjena ubranost glasov je razvnela številne poslušalce, ki so pevce po vsaki pesmi nagradili z dolgotrajnim ploskanjem. Tudi ženski zbor, ki je imel v svojem programu 10 pesmi, je razvnel poslušalce. Pevke, ki so začele prepevati šele letos pozimi, so ubogale dirigenta, ki jih je znal posebno v koroški narodni pesmi še posebej skrbno povezati v celoto. To lahnost so občutili tudi poslušalci, saj je moral zbor pesem v celoti ponoviti. Ob koncu sta se oba zbora predstavila kot mešani zbor, ki ga v Kamniku že dlje časa nismo imeli. Z Lahajnarjevo in Mihelčičevo pesmijo so zaključili letošnji nadvse uspeli koncert, ki se ga bo občinstvo še dolgo spominjalo.

Ob jubileju delavsko prosvetnega društva Solidarnost, ki ga že 15 let uspešno vodi France Spruk in mu izdatno pomaga gradbeno podjetje Graditelj iz Kamnika, so izdali tudi lično brošuro, v kateri so kratki pregledi sedanje aktivnosti vseh sekcij društva in številne fotografije.

-tj

MOŠKI IN ŽENSKI ZBOR SOLIDARNOSTI NASTOPA KOT MEŠANI ZBOR

PASTORKA KULTURA

Odkar je lansko jesen komenška mladina zaživela v novi vsebinski in organizacijski podobi, je kulturna sekcija priredila več samostojnih proslav in sodelovala na drugih prireditvah. Na lanski proslavi dneva republike je bila dvorana polna, menda iz dveh (precej površnih) razlogov: ker že dolgo ni bilo prave proslave in ker mladina že precej časa ni delovala. Na naslednji proslavi je bil obisk še zadovoljiv, na tretji je bila zasedena tretjina sedežev.

Za letošnji praznik republike so mladinci pripravili zborno recitacijo Aškerčeve pesnitve Stara pravda, obesili plakate in razposlali dvestopetdeset vabil. Predstavnikov družbenopolitičnih organizacij niso vabili posebej, ker v preteklosti (z redkimi izjemami) s tem niso ničesar dosegli in ker so družbenopolitični delavci tako ali tako dobili vabila kot vsi občani. Torej ne moremo kriviti slabe obveščenosti. Rezultat prizadevanj: približno dvajset obiskovalcev.

Cigava pastorka je kultura? Je njena mačeha želja po preprostejših in zabavnejših prireditvah? – Tudi veselica naslednji dan je bila slabo obiskana in plesi v Komendi ne privabijo veliko plesalcev. Je kriva televizija (gledališče in opera gotovo nista)? Pomanjkanje časa? –– Proslavo so pripravili mladinci, ki so že sicer dovolj zaposleni, ne tisti, ki imajo časa na pretek. Kaj je torej krivo ali bolje: kdo? Je geslo „Kultura delavcu“ v Komendi (in še kje) samo prazna fraza?

M. Z.

JANUAR 1976 ZAKONSKI VRTILJAK NA KAMNIŠKEM ODRU

Po skoraj šest mesečnem počitku smo se v začetku oktobra zbrali člani dramske skupine „Jože Kodra“ iz Kamnika. Dogovarjali smo se o našem delu v bodoče in se odločili, da se usmerimo predvsem v komedijski „žanr“ dramskih tekstov. Tako smo za naslednjo uprizoritev izbrali komedijo Zakonski vrtiljak ameriškega avtorja Leslia Stevensa.

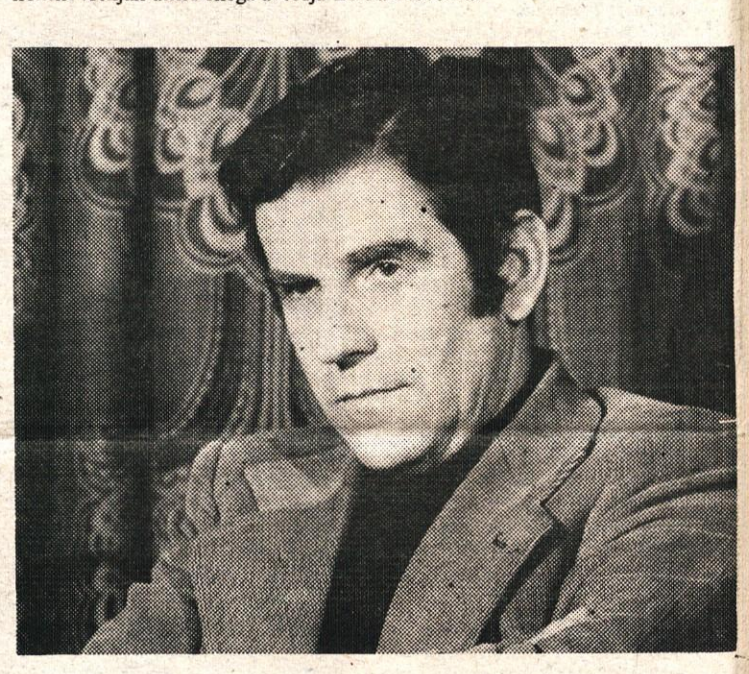

ROMAN NOVELLI NOVI REŽISER DRAMSKE SKUPINE

Lanskoletne izkušnje, ko smo študirali Boeing-Boeing, so pokazale, da bomo le pod strokovnim vodstvom lahko dosegli zaželjene rezultate. In ni naključje, da smo za režiserja izbrali prav Romana Novellija, člana Združenja gledaliških skupin Slovenije. Ko smo spomladi gostovali v Savljah pri Ljubljani, smo po končani predstavi sedli za „okroglo mizo“ skupaj s članom selekcijske komisije področnega gledališkega srečanja Romanom Novellijem.

Opozoril nas je na naše pomanjkljivosti in napake, tako rekoč – podal je konstruktivno kritiko našega dela. To in pa njegovi napotki so v nas vzbudili še večje veselje in voljo do igranja. Ko smo ga letos jeseni povabili k sodelovanju, se je rade volje odzval. In tako je mimo že precejšnje število večerov, ki smo jih skupaj preživeli na vajah v garderobi Kina dom Kamnik. Na eni izmed teh vaj sem ga zaprosila za krajši razgovor o njegovem gledališkem delovanju in seveda tudi, kakšni so njegovi vtisi pri delu z našo dramsko skupino.

Roman Novelli: „Poleg tega, da režiram, pišem tudi drame. Do zdaj sem jih napisal osem. Komedija Zakonski vrtiljak pa je triinštirideseta predstava, ki jo bom zrežiral. In moji vtisi? Povedati moram, da sem prijetno presenečen nad resno zavzetostjo in izrednim veseljem, ki ga kažete do gledališkega dela. To pogojuje, da bo skupina, če bo s takim delom nadaljevala, doživela velik uspeh. Najbolj je pa pomembno, da bo s tem dobila publiko, kar bo bistveno vplivalo na delovanje skupine, na drugi strani pa tudi na estetsko vzgojo na gledališkem in filmskem področju.“

In kdaj bo premiera Zakonskega vrtiljaka? „Konec decembra bomo začeli z aranžirkami, prva predstavitev na kamniškem odru pa bo predvidoma konec januarja.“

H. Sonja

RADIJSKI RADAR V KOMENDI

V soboto, 22. novembra, je bil na prvem programu ljubljanskega radia prenos zabavno glasbene oddaje Radijski radar, posnete v dvorani Prosvetnega društva Janez Čebulj Komenda. Društvo, ki je spomladi in poleti temeljito prenovilo dvorano in oder, je res lahko povabilo take goste, kot so: napovedovalec Mirko Bogataj, ansambel Radar, pevka Majda Sepe, igralec Boris Cavazza, tehnična ekipa ljubljanskega radia in predstavnik Ljubljanske banke. Nagrade, ki jih je prispevala Ljubljanska banka, so poslušalci priborili prosvetnemu društvu, tričlanska ekipa (Vika Kern, Srečo Lah, Janez Ferjuc) pa dramski sekciji tega društva. Poslušalci, ki so napolnili dvorano in balkon prav do zadnjega kotička, so zgovorna priča, da si v Komendi takih prireditev še želimo.

M. Z.

● Ivan Zika: OB JUBILEJU KAMNIŠKEGA ZDRAVILIŠČA

PODJETNI GRADITELJ ALOJZ PRAŠNIKAR

2

Ko so se pojavile kužne (nalezljive) bolezni so bili ljudje prepričani, da se jih najlaže ubranijo s pogostim kopanjem. Javna kopališča (Badstube) naj bi bile take higiensko-zdravstvene ustanove, ki bi preprečevale širjenje nalezljivih bolezni. Ko je nevarnost minila, so tudi mnoge javne kopeli izginile.

Švicarski zdravnik Arnold Rikli je na Bledu sredi preteklega stoletja prvi spoznal, kako zdravilno je podnebje na Bledu. Zgradil je več lesenih hišic za svoje paciente, ki so bolehali na želodcu ali pa so se želeli znebiti odvečne teže. Z gibanjem, zračenjem in kopelmi je zdravil paciente, ki so prihajali tudi iz Švice k svojemu rojaku na zdravljenje.

Tudi Alojz Prašnikar je namenil podobno vlogo kamniškemu zdravilišču. V letu 1875 so že pošteno zagrabili za delo, saj je bilo v načrtu, da bo naslednje leto zdravilišče že služilo svojemu namenu in razširilo slavo Kamnika na vse strani.

Res so obiskovalci Kamnika že sredi stoletja večkrat poslali kak dopis v takratne časopise in hvalili Kamnik in njegovo zdravo podnebje. Za primer navajamo dva dopisa.

V NOVICAH (1854, str. 375) piše L. K. iz Kamnika: Ako bi me kdo za najlepše sela in kraje na Kranjskem vprašal, gotovo bi v odgovoru Kamnika in njegove okolice ne pozabil. Saj ravno krasna bistriška dolina, raztegujoča se proti sivim snežnikom in nežno mestece Kamnik, stoječe pod strmo križko goro, okoli katere hladen in zdrav zrak pihlja kakor malo kje, vsako leto več gospode k nam vabi, veči del iz Ljubljane, pa celo iz Trsta. Preteklo jesen je znani g. Mauroner iz Trsta (poznani bogataš, po katerem je imenovana ulica v Trstu, op. I. Z.) v resnici se v Kamniku naseliti hotel ter je od mesta zgornjo stran Malega grada kupoval, da bi si selice (campagno) v gotiški statvi na polovici malograjske skale ravno nad Klancem postavil. To bi bil kinč Kamnika na tisti trdni skali, na katero so nekdaj mornarji svoje ladje priklepali. Kar so odtekle šumeče vode, ki so kupcu in ribiču zaslužek dajale; odkar so siloviti Turčini bogata poslopja starega Kamnika razrušili, je že veliko let – a Kamnik se le počasi oživlja! Zlo si je mestece poslednji čas opomoglo na zunanjem obrazu, akoravno v njem palač ne smemo iskati . . .

Iz leta 1867 imamo v DANICI zapis iz Kamnika: To prijazno mestece slovi zaradi zdravega podnebja, zato ga radi obiskujejo gosti iz tujih krajev in veseli uživajo zdravi, čisti planinski zrak, s katerim ga preskrbljujejo visoki planinski vrhovi. Tudi tukaj se kaže, kar učenjaki trdijo, da ima podnebje mnogo vpliva na duha in delo človekovo, ker tukaj res prebivajo po telesu čvrsti, krepki ljudje, in v prihvalo jim bodi rečeno, tudi na duhu zdravi ljudje . . .

Danes je kamniško zdravilišče že zgodovina. Tisti, ki so še doživljali njegovo rast in procvit, so že med pokojnimi. Brošure in prospekti, ki so propagirali zdravilišče in vabili v Kamnik, so se porazgubili in so prava redkost, saj jih težko dobiš v kaki knjižnici. Še nekaj let, pa bomo zgubili vsak stik s preteklostjo. Stavbe, v katerih so bile kopališke naprave, so že podrte, stanovanjske vile, zgrajene za kopališke goste, so že vse prezidane, zunanjost pa spremenjena. Vodne napeljave in struge mlinščic so zasute, okolica uravnana. Noben zunanji znak več ne priča, da je bilo še do začetka prve svetovne vojne zdravilišče, ki je uživalo velik ugled v svetu.

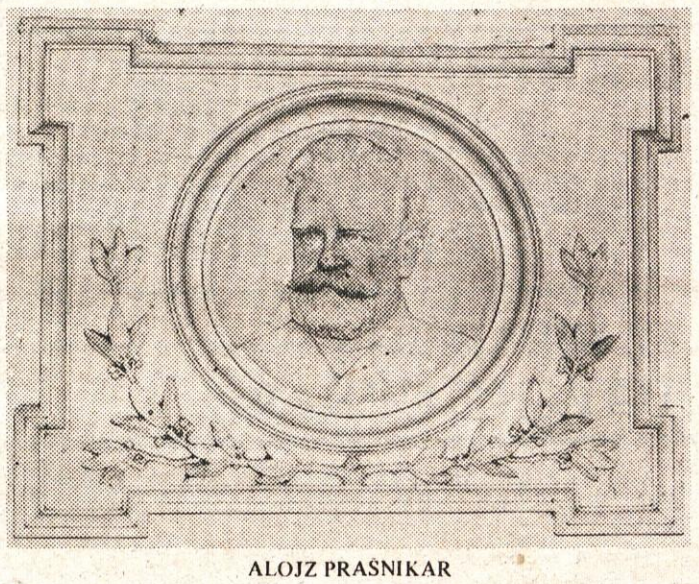

ALOJZ PRAŠNIKAR

Svetovne zdravstvene in turistične organizacije se zanimajo za zgodovino zdravilišč, kopališč in rekreacijskih centrov ter njihovo delo v preteklosti. V tem okviru zbirajo tudi podatke iz naših krajev, zahtevajo poročila in statistike. Kje naj jih iščemo? Za take in podobne priložnosti moramo zbrati čim več podatkov in izluščiti iz preteklosti vse, kar bo zanimalo naše naslednike. Zato bomo v naših nadaljevanjih skušali prikazati podobo našega zdravilišča, saj je z njim rasla slava našega mesta po svetu.

Seveda moramo nekaj povedati tudi o graditelju in lastniku kamniškega zdravilišča Alojzu Prašnikarju (v nemškem pravopisu se je podpisoval Praschniker, tako tudi njegovi nasledniki). Bil je eden naših največjih gospodarstvenikov in sila podjeten mož. Rodil se je 13. maja 1821 v Izlakah pri Zagorju ob Savi v stari strojarski družini. Starši so ga poslali v Kamnik, da se tamkaj pri najboljših naših usnjarjih izuči tradicionalne družinske obrti in prinese nove izkušnje v domače delavnice. Prašnikar se je obrti res izučil in se 19 let star poročil s Terezijo Šporn v Mekinjah. Teta ji je bila prepustila svoje veliko mekinjsko posestvo, ki ga je Prašnikar začel upravljati, z ženinim sorodnikom Špornom, ki je bil dober zidarski mojster, pa je prevzemal razna gradbena dela. Seveda mu ni bilo več do tega, da bi služil pri kamniških strojarjih kot pomočnik.

S Špornom sta najprej poleg raznih manjših del preuredila in zavarovala cerkev sv. Primoža nad Kamnikom, nato pa sta gradila ceste in mostove po Kranjskem in Koroškem in si nabrala dovolj delovnih izkušenj. Prašnikar je bil zelo podjeten in nadarjen, ko pa je prevzel gradnjo tovarniških objektov in dva kilometra dolgega zidu pri kamniški smodnišnici, je njegova zidarska obrt prerasla v veliko gradbeno podjetje, ki si je pridobilo velik ugled v monarhiji. Ker so gradnje v smodnišnici zahtevale mnogo gradbenega materiala, je na mekinjskem svetu nasproti gradbišča na drugi strani Bistrice postavil opekarno in veliko cementarno, ki je začela obratovati leta 1854. To je bila šele druga tovarna cementa v avstroogrski monarhiji.

Nadaljevanje sledi!

GALLUSOVA PRIZNANJA SOLIDARCEM

Ob nedavnem nastopu moškega pevskega zbora delavsko prosvetnega društva Solidarnost, ki je bil ob zaključku slavja ob 30. obletnici osvoboditve, je predstavnik zveze kulturnoprosvetnih organizacij Slovenije podelil dolgoletnim pevcem zbora zlata, srebrna in bronasta Gallusova priznanja. Zelo cenjena priznanja, ki jih v Sloveniji prejemajo najbolj zaslužni in dolgoletni pevci amaterji, so prejeli: Ivan Maly, Jurij Lemič, Mirko Podbevšek–Lado, Ivan Mali, Tomaž Gantar, Srečko Gantar, Viktor Mihelčič, Franc Spruk, Jože Prezelj, Niko Šest, Janez Repnik, Rajko Koleša, Franc Pančur, Nejče Dolar, Franc Prezelj, Janez Prezelj, Stanko Prezelj, Karol Prezelj, Franc Slanovec, Blaž Budnar, Ivan Benkovič, Leopold Pečjak, Peter Prezelj, Martin Mavern, Ivan Kozjek, Franjo Poljanšek, Franc Žebovec, Jože Vrankar, Janez Teran in Viktor Kren. Vsem članom pevskega zbora Solidarnosti, ki so prejeli visoka priznanja, iskreno čestitamo z željo, da bi še dolgo prepevali v zboru in nas razveseljevali na svojih koncertih in nastopih.

-ur

STOL

PROF. IVAN ZIKA

750 let mesta Kamnika 49

Zadnje listine, ki jih je cesar Friderik III. izdal v korist Kamnika, so iz leta 1489. V listini z dne 26. februarja 1489 je dal mestu v zakup letnih 130 ogrskih dukatov vse svoje dohodke v Kamniku, dne 28. februarja pa je prav tako v Insbrucku podpisal listino, po kateri podeljuje kamniškim meščanom pravico, da si poslej sami volijo vsako leto izmed sebe sodnika. Dozdaj je cesarjev oskrbnik na Starem gradu sam opravljal dolžnosti sodnika ali pa je imenoval sodnika. Takrat je bil oskrbnik Janž Lamberger (tako pisano v listini). Še mlajšega datuma pa je listina z dne 2. marca 1489, izdana v Innsbrucku, v kateri cesar izroči kamniškemu meščanu Florijanu „Zussa" v fevd dve zemljišči in sicer tako imenovana lovska grunta v Godiču, od katerih eno je imel njegov oče Benedikt, drugo pa njegov stric Jakob iz Zagorice. (Parapat 93).

Ko je leta 1493 cesar Friderik III. umrl, so Kamničani brž pohiteli, da jim njegov naslednik Maksimiljan takoj potrdi vse pravice, ki so jih Kamniku podelili njegovi predniki. Res je Maksimiljan na Dunaju dne 17. decembra 1493 podpisal listino, v kateri je potrdil Kamničanom njihove pravice, ki so jih dobili od njegovih prednikov. Potrdil jih je na prošnjo sodnika, sveta in meščanov Kamnika.

Po smrti cesarja Friderika III. je torej zavladal njegov sin Maksimiljan I. (1493–1519). Rodil se je leta 1450. Po materi, portugalski princezi, je podedoval živahno naravo, zgodovina pa mu je nadela ime „zadnji vitez", ker je še vedno vztrajal pri starih viteških vzorih in nosil železni viteški oklep. Njegov vzgojitelj je bil tajni svetnik cesarja Friderika Celjan Tomaž Prelokar. Cesar Maksimiljan je veljal za najboljšega latinca svoje dobe, napisal pa je knjigo Weiskunig (modri kralj) v kateri trdi, da ga je Prelokar tudi naučil slovenščine. Takoj je leta 1494 sklical v Maribor shod deželnih stanov Notranje Avstrije in zahteval od njih, da vzdržujejo stalno vojsko zaradi turških napadov. Stanovi so zahtevali od cesarja, da izžene Žide. Ker je imel cesar od Židov znatne dohodke, je zato zahteval od stanov posebni „židovski davek", ki ga pa Kranjska ni plačevala, saj so bili leta 1515 Židje še vedno v Ljubljani. Ko je umrl zadnji goriški grof, je Maksimiljan leta 1500 podedoval goriško grofijo, z njo pa so prišli pod habsburško oblast Vipava, Tolmin in Idrija, kjer so leta 1490 odkrili rudnik živega srebra. Tako so bili zdaj vsi Slovenci združeni pod habsburškim žezlom. Benečani niso mogli preboleti, da je bogata Goriška prišla pod Avstrijo in so preprečili Maksimiljanu, da ni mogel preko njihovega ozemlja potovati v Rim h kronanju za rimskega cesarja. V nastali vojni leta 1509 so Benečani zavzeli in požgali Reko, ki jo je bil že cesar Friderik 1471 kupil od grofa Henrika Wallsee in jo priključil Kranjski. Benečani so zavzeli tudi Gorico, Vipavo in Trst ter večji del Istre, a so jih po desetih letih vojevanja morali spet vrniti Avstriji. Mir pa so sklenili šele leta 1521.

V času benečanske vojne se je cesar Maksimiljan večkrat mudil v naših krajih. O kmečkih uporih leta 1515, ki so jih deželni stanovi v krvi zadušili, smo pisali v posebnih sestavkih ob odkritju spominske plošče v Špitaliču. Kmetje so pozvali meščane in duhovščino, naj se jim pridružijo, vendar je le plemič Glanhofer iz Dragomlja posodil kmetom top, da so oblegali Andreja Lamberga v njegovem gradu v Črnelem (prisiljen ali iz sovraštva do mogočnega soseda?).

S cesarjem Maksimiljanom smo že vstopili v novi vek. Več činiteljev je oznanilo novo dobo. Iznajdba smodnika je napravila konec viteštvu. Stari gradovi na višini niso mogli več kljubovati kroglam iz topov in so padali v prah. Padec Carigrada 1453 je odprl vrata Turkom v Srednjo Evropo. Po kratkem premirju se je spet začela doba silnih turških pohodov, v katerih so bili posebno prozadeti hrvatski in slovenski kraji. Verske novotarije, ki jih je pospeševal izum tiskarstva, so preobrazile mišljenje ljudi. Odkritje Amerike leta 1492 je usmerilo trgovino na nova pota. Turško gospodarstvo na Sredozemlju je hudo prizadelo trgovski mesti Benetke in Dubrovnik. Po nenehnih vojnah je naše kmečko podeželje popolnoma obubožalo. Po smrti cesarja Friderika je deželni glavar Viljem Turjaški pisal cesarju Maksimiljanu, da deželni zbor ni mogel odobriti vladnega predloga o splošnih davkih in vojnem skladu, ker ljudstvo ne zmore več nobenih dajatev.

Davki so bili neznosni. Životno štibro (Leibsteuer) ki jo je uvedel cesar Friderik, je morala plačevati vsaka oseba, kmet 34 vinarjev, celo berač je moral dajati dva vinarja. Prej je bil položaj kmeta še vzdržen. Samovoljnost gospode je bila omejena v zapisnikih ali urbarjih, kjer so bile zabeležene vse služnosti in vrste tlake, ki so jih bili kmetje dolžni svoji gospodi. Tudi cerkvena desetina je bila določena. Gospoda pa je preko teh predpisanih pravic lahko neusmiljeno izžemala svoje podložnike, kar je dovedlo do borbe za stare pravice ali staro pravdo in do kmečkih uporov. Pod Friderikom so povzročili bedo kmečkega stanu boji z Vrtovcem za celjsko dediščino, boji z ogrskim kraljem Matjažem in turški napadi ter s tem zvezane naklade za obrambo dežele.

Trgovina, ki je bila prej prosta in se je razvijala po sejmiščih, okoli cerkev, samostanov in božjih poti, je v 14. in 15. stoletju postala čimdalje bolj privilegij mest. Največja trgovska podjetja v deželi so bili v začetku samostani. Deželni knezi so jim dovoljevali prosto prevažanje tovorov skozi mesta (Žiče skozi Kamnik!). Samostan v Vetrinju je vzdrževal cesto čez Ljubelj in do leta 1605 tudi skozi Tuhinjsko dolino. Stična je bila oproščena carine v Ljubljani in je trgovala po vseh poteh do morja.

Pravica kupčevanja je bila torej proti koncu srednjega veka omejena izključno na mesta. Če so okoličani hoteli prodati svoje poljske pridelke, so jih morali peljati v mesto naprodaj. Deželni knezi so podeljevali pravico do letnih in tedenskih sejmov, kar jim je donašalo dohodke s carino in pristojbino za prevoz. Sploh so imeli v mestih bogat vir dohodkov, ki ga je posebno večala razvita obrt.

Seveda so tudi kmetje poizkušali izdelovati cenejše obrtne izdelke. Okrog Kamnika je bila brez dvoma razširjena kovaška in žeblarska obrt. Kmetje so se lotili nekaterih takih obrti kot postransko delo, da so kaj zaslužili predvsem v zimskih mesecih, ko ni bilo poljskega dela. Kmet je delal le z domačimi ljudmi in tako se je obrt prenašala od očeta na sina. Z listino cesarja Friderika pa so zadruge in cehi po mestih dobili, kot smo že omenili, izključno pravico do rokodelstva. Kmetje niso smeli več kupčevati s svojimi izdelki niti jih prepeljati v mesto naprodaj. Mestni obrtniki, združeni v cehe, so dobili velike privilegije in obrtniški stan je postal zelo mogočen. Le Kočevarjem in Ribničanom je dovolil cesar Friderik, da smejo tržiti s svojo robo po deželi. Ponekod na Gorenjskem so kmečki prebivalci sami zasnovali lastno zadrugo, da so rešili svojo obrt, ki pa jim jo je moral potrditi deželni knez.

Odkar so se obrtniki pričeli združevati v cehe se je mestno obrtništvo zelo razvilo. Rokodelski cehi so nastali iz cerkvenih bratovščin, ki so imele sprva le verske cilje. Praznovale so svojega patrona, si postavljale lastno kapelo ali pa oltar v cerkvi, skrbele za cerkveno opremo in zastavo za zunanje manifestacije. Cerkvene bratovščine so nato postale povsem strokovne organizacije, ki so dobile čimdalje več obrtnih in trgovskih pravic. Nihče ni smel izvrševati obrti, kdor ni bil član kake rokodelske zadruge (ceha). Vsaka zadruga je imela svoj dom ali jepergo (iz nemške besede Herberge – zavetišče, prenočišče), kjer so hranili listine s pravili, dovolili in pravicami. Tu so se zbirali k razgovorom in sejam, potujoči pomočniki pa so dobili v njih prenočišče. Obrtniki so svoje izdelke sami prodajali in še tam prizaslužili.

Proti koncu srednjega veka je razvita obrt donašala ljudem dokaj dohodkov, prav tako pa trgovina. Dokler je trgovina cvetela, so obrtniki dobro zaslužili zlasti ob trgovskih cestah. Seveda pa predvsem krčmarji, ki so tako kot obrtniki in trgovci skrbeli za to, da jim razni šušmarji in nepriviligirani ljudje ne kratijo njihovega zaslužka. Tako so kamniški krčmarji že leta 1421 izprosili od vojvoda Ernesta Železnega ukaz, naj se zaprejo vse krčme, ki ne stojijo ob velikih cestah ali pa farnih cerkvah, izvzemši tistih, ki imajo gostilničarsko pravico že od nekdaj. (Sichnowsky, VIII. reg. 2084). Gostinstvo je tako lepo uspevalo, da so se ga oprijeli ponekod tudi župniki, tako da je bilo po župniščih mnogo ropota, prepirov in celo ubojev. (Dimitz. II. 63).

Kakor trgovino tako so tudi za obrtništvo nastopili slabi časi. Iz Nuerenberga in drugih bogatih nemških mest je prihajalo na Kranjsko mnogo obrtnih izdelkov. Tuji izdelki so izpodrivali domače in kranjski obrtnik je ostal brez dela, davke pa je seveda moral plačevati. Cesar Maksimiljan I je leta 1513 na pritožbo kranjskih obrtnikov prepovedal uvoz tujih obrtnih izdelkov, razen tistih, ki jih na Kranjskem niso izdelovali. Še prej pa je leta 1510 cesar Maksimiljan I prepovedal obrtno dejavnost vsem samostanom, graščinam in kmečkim gospodarstvom, češ da delajo škodo meščanski obrti z izdelovanjem in prodajo cenejših izdelkov. Grajska gospoda je s tem imela znatne dohodke in je zato podpirala kmetsko obrt in trgovino.

Cerkve so potrebovale za svoje vzdrževanje stalne dohodke, ki so bili zlasti na deželi v nemajhni meri odvisni od obiskovalcev, in njihovih milodarov. Župniki, farani in tudi kamniški meščani so se obračali na višje cerkvene oblasti, da bi podelili obiskovalcem cerkev odpustke. S tem so hoteli pritegniti čimveč pobožnih vernikov in povečati dohodek cerkvam.

V kamniški župni cerkvi so tudi dobrotniki z znatnimi vsotami ali posestvi utemeljili beneficije (cerkvene službe, vezane s stalnimi dohodki, nadarbine ali prebende. Beneficiat je bil tisti, ki je užival beneficij, navadno je bil kaplan).

Sredi 15. stoletja sta bila utemeljena dva beneficija. Na dan sv. Klementa 1445, v Vilhelm pl. Herič utemeljil v Kamniku kapelo in beneficij sv. Marije Magdalene. Boneriat je moral vsak teden brati štiri maše. Ta kapela je bila, kot omenja Valvasor (VIII, 810), prizidana župnišču. Kamniški župnik Sebastjan Trebuhan je leta 1600 predlagal oglejskemu patriarhu naj podeli ta beneficij kakor tudi beneficij sv. Janeza Krstnika njegovima duhovnima pomočnikoma, ker sta bila slabo plačana (Koblar, IMK II, str. 51).

Leta 1458 je utemeljil Leonard Pačaher s Perovega (de Perau) v kamniški župnijski cerkvi beneficij sv. Leonarda. Oglejski patriarh omenja v svojem pismu leta 1477, ko potrjuje beneficij, kot utemeljitelja Ahacija. To je bil kako trdi Schoenleben, Leonardov sin, ki je menda že takoj po očetovi smrti prosil patriarha, naj potrdi beneficij. Beneficiat je moral vsak teden brati pet maš na oltarju sv. Leonarda, Florijana, Štefana, Antona Puščavnika, kjer je bil tudi beneficij sv. Trojice, ki se je pa o Valvasorjevem času ločil od prvega.

Mnogo listin iz te dobe govori o odpustkih pri raznih cerkvah. Nekaj jih omenjamo v našem sestavku:

V Rimu je 12. aprila 1457 kardinal Jakob podelil kapeli sv. Lenarta, kjer se po domače pravi Za Kalom, 100 dni odpustkov vsem vernim, ki bodo to kapelo obiskali na malega šmarna dan ali na praznik sv. Petra in Pavla, sv. Gregorja ali sv. Lenarta ali pa, če zanjo kaj darujejo. V Stranjah je 31. maja 1499 namestnik patriarha Dominika Grimana škof Sebastjan posvetil v cerkvi, podružnici kamniške fare, svetišče (chorum) in veliki oltar sv. Benefikta in sv. Martina ter določil odpustke. Tudi listini z dne 9. aprila 1500 in 19. maja 1507 govorita o odpustkih v zvezi s cerkvijo v Stranjah. Neka listina z dne 13. novembra 1488 imenuje cerkev sv. Ulrika v Vranji peči zastran odpustkov, ki jih je podelil Pascasius, škof pičenjski in vesolni vikar oglejski vsem vernikom, ki obiščejo cerkev in tam molijo na določene dni.

Čevljarji in usnjarji so bili včlanjeni v bratovščini sv. Duha, ki je imela svoj oltar v frančiškanski cerkvi. Ta bratovščina je bila najmočnejša v mestu in je imela svoje posesti tudi v Tuhinjski dolini, kakor je razvidno iz sledeče listine:

Ključarja bratovščine sv. Duha (čevljarske zadruge) A. Kekil in Lambert Schuster sta 22. novembra 1495 prodala zemljišče v vasi Buč v Tuhinjski dolini Luki, meščanu in vodji špitala poleg farne cerkve v Kamniku na 44 funtov vinarjev deželne veljave. Listina je bila opremljena z mestnim pečatom. To zemljišče so 30. junija 1556, ko je na njem gospodaril Jurij Navžit in ki je dajalo na leto po dva renska goldinarja in 40 krajcarjev (renski goldinar je veljal 60 krajcarjev), odposlanci deželnih stanov zaradi zastalega davka prodali ljubljanskemu meščanu Janezu Gregu za 34 renskih goldinarjev. Pečatili so Jakob Lamberški, deželni oskrbnik na Kranjskem, Jošt Gallenberški iz Podpeči in še dva odposlanca deželnih stanov.

Da ne bi kapela na Malem gradu propadla, jo je prevzela bratovščina kamniških kovačev in žeblarjev. Njihova zaščitnika sta bila, sv. Jernej in sv. Eligij, ki jim je bila zdaj posvečena cerkev na Malem gradu. Na prošnjo Vrbana Fabrija (Kovača) in Gregorja Tančiča ter drugih prebivalcev mesta Kamnika je 20. oktobra 1516 v Rimu enajst kardinalov podelilo odpustek za vse čase vernikom, ki obiščejo cerkev na Malem gradu ob godovih svetih Jerneja, Lamberta, Elizabete, Eligija in na dan obhajanja osvečenja cerkva 6. nedeljo po veliki noči.

Od 1495–1499 je bilo v Čedadu, kakor navaja Koblar v svojih Drobtinicah iz furlanskih arhivov (II. 22) veliko število Kamničanov, ki so v teh letih postali duhovniki ali pa so šele dobili nižje redove. To so bili Gašper Kluk, Gašper, sin zlatarja Matije, Jakob, sin pokojnega usnjarja Pavla, Jurij Maravčar, Mihael, sin pokojnega Gabrijela, Jurij Jenčič, Jurij Kokič, Gregor Lamberg (de Stein), Matija, sin pokojnega Benedikta, Jurij Kehel, samostanska brata Leonard in Gregor, Jurij, sin trgovca Petra, Jakob, sin mlinarja Nikolaja in Tomaž Sketke.

To je za tiste čase izredno visoko število, ki ne kaže samo, da so bili Kamničani bogati in so radi omogočili svojim sinovom študij in izobrazbo, ampak tudi, da so razne ustanove skrbele za duhovniški naraščaj in pošiljale sinove revnejših meščanov v šole. Seveda se vsi po končanih naukih niso vrnili v Kamnik, gotovo pa so delovali v naših krajih.

(se bo nadaljevalo)

SREČNO 76

Tekstilna tovarna SVILANIT Kamnik

čestita vsem svojim kupcem srečno in uspeha polno novo leto 1976 in priporoča svoje izdelke:
- frotir brisače
- frotir plašče za dom in plažo
- modne kravate

TOVARNA USNJA KAMNIK

želi ob novem letu 1976 mnogo delovnih uspehov kupcem, poslovnim partnerjem in vsem delovnim ljudem

Srečno novo leto 1976 želi

INDUSTRIJSKO PODJETJE ALPREM KAMNIK

Priporoča svoje izdelke in usluge:
- izdelovanje in montaža oken, vrat, vetrolovov, pregradnih oken, fasad itd. iz aluminija
- opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst stavbno ključavničarstvo

ZARJA Obrtno in montažno podjetje Kamnik

želi srečno novo leto 1976 in priporoča usluge v svojih obratih.
Opravljamo:
- elektroinstalacijska dela,
- kovinsko instalacijska,
- vodovodno-instalacijska,
- kovinsko konstrukcijska,
- kleparska, pleskarska, slikarska in steklarska dela

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE „GRADITELJ" KAMNIK
Maistrova 7

želi srečno novo leto 1976 in se priporoča za naročila vseh gradbenih del

TITAN, tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik

Proizvaja:
- cevne spojnice (fitinge) v celotnem asortimentu v pocinkani in nepocinkani izvedbi od 3/i „do 2"
- navadne in varnostne ključavnice s cilindričnimi vložki za stavbno mizarstvo in pohištvo
- ulitke iz temer litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo.

Cenjenim odjemalcem priporočamo naše izdelke in jim želimo srečno novo leto 1976

SVIT KAMNIK

želi srečno novo leto 1976 in priporoča svoje izdelke za široko potrošnjo:

purok, neostik, nebloton, lesk, motogril kot tudi tehnično keramiko, elektroizolacijski material, modne gumbe!

MENINA TOVARNA POGREBNE OPREME KAMNIK – ŠMARCA

želi ob novem letu mnogo uspeha vsem poslovnim partnerjem in vsem delovnim ljudem

OBRTNO PODJETJE USLUGA KAMNIK

želi srečno novo leto 1976 vsem občanom

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA – OBRAT KAMNIK

želi vsem delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto

LJUBLJANSKA BANKA – podružnica Kamnik

čestita vsem vlagateljem hranilnih vlog, potrošnikom in vsem občanom novo leto 1976

KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK

želi vsem delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto 1976

ŽITO LJUBLJANA OBRAT VESNA KAMNIK

želi vsem delovnim ljudem srečno novo leto 1976

Vsem gostom in občanom želi srečno novo leto 1976

GOSTINSKO PODJETJE PLANINKA KAMNIK

Cenjenim gostom se priporoča

Čestitkam ob novem letu 1976 se pridružuje

INDUSTRIJA POHIŠTVA STOL KAMNIK

MESO KAMNIK

želi srečno novo leto 1976 svojim odjemalcem in vsem delovnim ljudem

KOČNA V KAMNIKU

trgovsko podjetje na veliko in malo
čestita vsem občanom in delovnim kolektivom ob novem letu 1976!!

Srečno novo leto 1976 želi vsem občanom in kupcem

LONČARSKA ZADRUGA KOMENDA

ETA KAMNIK ŽIVILSKA INDUSTRIJA

želi vsem občanom in poslovnim partnerjem srečno in uspešno novo leto 1976

KEMIJSKA INDUSTRIJA „KAMNIK" KAMNIK

čestita vsem delovnim ljudem ob novem letu 1976 in priporoča svoje izdelke:
RAZSTRELIVA: praškasta, vodoplastična, metanska, seizmična
SMODNIKI: rudarski in lovski
VŽIGALNA VRVICA: počasi goreča
METALURŠKO LIVARSKA SREDSTVA: eksotermne mase in posipi, termoizolacijske mase in posipi, ločilci, livni praški
ALUMINIUM PASTE
ALUMINIUM PRAH
PIROTEHNIČNI PROIZVODI za rudarstvo, ognjemete
PLASTIČNE FOLIJE IN IZDELKE: polietilenski rokavi in folije, polietilenske vrečke, tiskane in netiskane, polipropilen folije in vrečke, tiskane in netiskane ter nylon folije.

Izvršilni odbor SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE KAMNIK razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

1. tajnika Samoupravne stanovanjske skupnosti
2. pravnika
3. referenta za nadzor

POGOJI:
Pod 1: visoka ali višja izobrazba pravne, ekonomske ali gradbene smeri ali srednješolska izobrazba gradbene smeri ter 3 leta prakse na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih.

Poleg teh pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje: – da je družbenopolitično aktiven in moralnopolitično neoporečen.

Pod 2: diplomirani pravnik ali pravnik ali diplomant VUŠ, zaželena praksa.

Pod 3: dipl. gradbeni inženir ali gradbeni tehnik s strokovnim izpitom in pooblastilom, da lahko opravlja nadzor nad gradbenimi deli, zaželena praksa.

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim opisom dosedanjega dela, dokazili o izpolnjevanju pogojev, na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik, Cankarjeva 11, v najmanj 10 dneh od javne objave oziroma do zasedbe delovnega mesta, z opombo: „Za razpis".

Osebni dohodki so določeni po sporazumu.

Za vsa delovna mesta, razen pod 1., je določena poskusna doba od 1 do 3 mesecev

MALI OGLASI

Iščem sobo takoj, v Kamniku oziroma bližnji okolici. Ponudbe pod „Uslužbenka".

Iščem delavnico v najem ali jo odkupim za mizarsko obrt. Ponudbe javite na telefonsko številko 831-877 vsak dan popoldne od 16. ure dalje.

IZ PISARNE DAVČNE UPRAVE

Davčna uprava SOb Kamnik je izdala odločbe o odmeri davka na posest stavb ali stanovanj za leto 1972, 1973, 1974 in 1975.

Osnova za odmero davka je bila za leto 1972 in 1973 stanarinska, oziroma najemninska vrednost, za leto 1974 in naprej pa vrednost stavbe, oziroma stanovanja. Osnova za ugotavljanje najemninske vrednosti, oziroma vrednosti stavbe je točkovni sistem iz leta 1973, s tem da se za potrebe obdavčitve izločijo nekateri elementi (tapete, kuhinjska oprema, dodatna oprema itd.). Ta popis so bili dolžni občani izvršiti sami najkasneje do 31. decembra 1973. Ker večina občanov te obveznosti ni izpolnila, je Izvršni svet SOb Kamnik sklenil, da se popis izvrši s popisnimi komisijami, oziroma popisovalci.

Po zakonu o davkih občanov (Ur. list SRS, št. 20/74) so oproščeni davka na posest stanovanjskih hiš, oziroma stanovanj prvi lastniki novih stanovanjskih hiš, oziroma stanovanj in sicer za deset let. Oprostitev se prizna tudi za popravljene in obnovljene stanovanjske hiše, oziroma stanovanja, če se je zaradi popravila ali obnove vrednost stanovanjske hiše povečala za več kot 50 %.

Doba začasne oprostitve se računa od prvega dne naslednjega meseca po izdaji dovoljenja za uporabo stavbe, oziroma od pričetka uporabe stavbe, če se je stavba pričela uporabljati pred izdajo dovoljenja.

Vse občane, ki jim je bil odmerjen davek na posest novih stanovanjskih hiš, ali stanovanj, pa stanovanjske hiše, oziroma stanovanja ne uporabljajo 10 let, oziroma od izdaje dovoljenja za uporabo stavbe še ni preteklo 20 let, pozivamo, da uveljavijo začasno oprostitev.

Po določilih republiškega zakona o davkih občanov, začasno oprostitev uveljavlja vsak zavezanec z vlogo, ki jo vloži pri davčnemu organu.

NAČELNIK DAVČNE UPRAVE
Srečko Lavrenčič

Organizacija združenega dela
SVILANIT – KAMNIK
Tekstilna tovarna

razglaša

naslednje prosto delovno mesto:

POMOČNIK BARVARJA V TOZD FROTIR – 2 delovni mesti

Pogoj: osemletka in priučevanje do 6 mesecev.
Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v delovni organizaciji.
Vloge sprejema kadrovsko socialni oddelek delovne organizacije 8 dni po objavi oz. do zasedbe delovnih mest.

ZAHVALA

V 11. letu nas je nenadoma,
nepričakovano zapustil naš nepozabni

TOMAŽ SRŠEN

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, ter mu poklonili toliko vencev in cvetja.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči gasilcem, gospodu župniku za ganljive besede pri cerkvenem obredu, kakor tudi veroučni sestri, osnovni šoli Komenda in Jani Grkman, ki ste se tako lepo poslovili od ljubega Tomaža.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mami, ati, stari ata in stara mama in teta Mari z družino

UMRL JE DR. DOMINIK ŽVOKELJ

Naš sestavek s sliko smo pripravili za decembersko številko Občana za praznovanje 50-letnice poroke dr. Dominika Žvoklja ki jo je za 17. decembra pripravilo društvo upokojencev. Žal pa je prišlo drugače in namesto čestitk ob redkem jubileju moramo pisati o njegovi zadnji poti na Žale, kamor je sam spremil toliko znancev in jim govoril v slovo. Prejšnji teden je še govoril na ustanovnem občnem zboru društva upokojencev v Komendi, naslednjo soboto bi moral govoriti v Motniku, pa mu je dan poprej odpovedalo srce.

Dr. Dominik Žvokelj se je rodil na Vrhpolju pri Vipavi leta 1892. Maturiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani leta 1911, pravne študije v Gradcu pa mu je prekinila mobilizacija ob prvi svetovni vojni, ki jo je preživel na soški fronti pod Krnom in na Doberdobu. Vendar je še v dneh vojaškega dopusta polagal izpite v Gradcu, tako da je takoj po končani vojni 11. aprila 1919 končal pravne študije v Zagrebu in se nato zaposlil v Ljubljani. Leta 1925 je prevzel pisarno dr. Krauta v Kamniku, čeprav so mu v Ptuju ponujali boljše pogoje. Hotel je ostati pod planinami, saj je bil v prvem povojnem času član glavnega odbora Planinske zveze Slovenije in gospodar Orožnove koče na Črni prsti. Bil je tudi vojaški smučarski instruktor našega prvega planinskega polka v Kranjski gori. Na prvih ženskih smučarskih prireditvah je tekmovala tudi prof. Klavdija Gabrijelčič, rojena leta 1896 v Avčah pri Kanalu, ki je bila po maturi v Novem mestu in študijah na Dunaju in Pragi tri leta profesorica francoskega jezika na liceju v Ljubljani. Tu sta se navdušena planinca in športnika spoznala in se poročila poleti leta 1925. Praznovanje zlate poroke naj bi se iz dopustniškega poletnega časa pomaknilo na december, pa ga je žal preprečila smrt.

Dr. Dominik Žvokelj se je takoj po prihodu v Kamniku zavzel za organizirano športno delo. Od ustanovitve športnega kluba je bil njegov predsednik in v tem času je Kamnik postal za Ljubljano prvo športno središče na podeželju. Po dograditvi kopališča je dobil Kamnik smuško skakalnico in teniška igrišča ter organiziral več tekmovanj za prvenstvo Slovenije. Tudi prva tekma v državi v hokeju na ledu 7. februarja 1932 pade v to dobo.

OB 50-LETNICI POROKE DR. ŽVOKLJA

Po okupaciji je bil dr. Žvokelj prvi, ki ga je aretiral gestapo in nato z drugimi Kamničani poslal v taborišče v Šentvid. Tam je ob neki priložnosti izmaknil popolni seznam prebivalcev Gorenjske, ki so bili določeni za izselitev, in ga skril v zračni dušnik na zidu.

Po vojni je ta seznam prišel v prave roke, ko ga je dr. Žvokelj odkril v skrivališču. Po osvoboditvi se je vrnil v Kamnik in je v Tovarni usnja kot pravnik leta 1952 stopil v pokoj, nato pa je 22 let vodil pravno posvetovalnico pri društvu upokojencev. Od Planinske zveze Slovenije, Smučarske zveze Jugoslavije in raznih športnih organizacij je dobil več odlikovanj, priznanj in diplom. Zadnja leta je bil delegat kamniškega društva upokojencev pri zvezi v Ljubljani.

Na zadnji poti ga je spremila velika množica ljudi, ob odprtem grobu pa so se poslovili od njega trije govorniki.

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIČANI, POZOR

V Šlandrovi ulici v Kamniku je odprt nov lokal s spominki in darili (ogrlice, leseni gumbi, leseni ročaji za platnene torbe . . .). Solidno in poceni uokvirjamo vse vrste slik.

Cenjenim strankam se priporočamo in jim želimo srečno novo leto 1976

Beti Herle
spominki in darila
Kamnik, Šlandrova 14

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega

VILIJA NOGRAŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga tako množično spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni g. dekanu, pevcem, šolarjem, govorniku in vsem, ki ste darovali cvetje in se nas spomnili s sočutnimi sporočili sožalja.

ŽALUJOČI: žena Anica, hči Helenca, mama, sestra in brat z družinama.

INVALIDI PO NOVEM

Na pobudo Zveze društev invalidov SR Slovenije je bilo ustanovljeno samostojno društvo invalidov.

V začetku decembra smo na ustanovnem občnem zboru sprejeli nova pravila društva in akcijski program za čas od 1976 do 1980. leta.

Predsednikovo poročilo je pokazalo, da je dosedanji odbor medobčinskega društva Domžale–Kamnik uspešno delal. V prvi vrsti je skrbel za najtežje in socialno ogrožene invalide; člani so jih občasno obiskovali in jim nudili denarno pomoč in druge dobrine iz dotacije republiške zveze društev invalidov.

V občinskem društvu je včlanjenih prek 500 invalidov, vendar je na seznamu ljubljanske skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja preko 800 invalidnih oseb.

Občnemu zboru je od vabljenih prisostvoval le predsednik občinskega sindikalnega sveta Franc Rems, ki je z razumevanjem spremljal potek zbora in potrdil, da je naše društvo potrebno vse pomoči.

Upamo, da bosta imela v prihodnje več posluha za naše probleme tudi občinska skupščina in SIS socialno skrbstvo ter nam zagotovila več sredstev. Ker je v kamniških podjetjih precej delovnih invalidov, verjamemo, da nam bodo priskočili na pomoč.

Številni člani so na občnem zboru spregovorili o svojih problemih, izrazili so tudi željo, da bi še v naprej organizirali izlete in navezovali stike s člani drugih društev.

Občni zbor se je zahvalil dosedanjemu odboru za humano in prizadevno delo, še posebej pa je Ivanki Jevšnik izrekel izredno priznanje.

Franc Trdin

VARČUJMO ZA STANOVANJE

Stanovanje je za vsakega občana, posebno pa še za mlade ljudi, ena od materialnih dobrin, ki najbolj odločujoče vplivajo na počutje vsakega posameznika in nemalokrat tudi na uspešen ali neuspešen vstop v življenje. Kako vpliva pravočasno rešeno ali pa tudi nerešeno stanovanjsko vprašanje na življenje posameznika, družine in širše družbe, je bilo doslej opisano v že veliko sociioloških študijih in znanstvenih razpravah. Ker je urejeno stanovanjsko vprašanje tako silno pomembno, so se družba, delovne organizacije in tudi posamezniki v preteklosti močno trudili, da bi zgradili čimveč primernih stanovanj. Kljub vsem naporom pa pomanjkanje stanovanj ni manj pereče; spričo doraščanja mladine se celo še zaostruje. Tako je popolnoma jasno, da bo tudi v bodoče „čakanje na stanovanje – lahko bi rekli – neskončno dolgo."

Kljub pesimističnim ugotovitvam pa le ni tako brezupno, če pričnemo pravočasno misliti tudi na ta problem.

V Ljubljanski banki, podružnici Kamnik, varčuje že lepo število mladih Kamničanov, ki jim velikokrat pomagajo tudi starši, in družno varčujejo za nakup stanovanja, za gradnjo hiše ali pa za adaptacijo oziroma dozidavo hiše staršev, da bi na ta način pridobili nove stanovanjske površine za doraščajočo mladino. Spričo vrtoglavih cen kaže na prvi pogled, da je privarčevati stanovanje nemogoče, toda Ljubljanska banka s svojim Pravilnikom o varčevanju in posojilih za stanovanjsko gospodarstvo vztrajnim to omogoča, saj so že mnogi v kombinaciji s svojo delovno organizacijo ali pa celo sami stanovanjski problem že rešili.

22. člen Pravilnika Ljubljanske banke o stanovanjskem varčevanju pravi naslednje:

Občan, ki kupuje stanovanje ali stanovanjsko hišo v okviru družbeno usmerjene stanovanjske graditve oziroma kupuje stanovanje ali zida stanovanjsko hišo v okviru organizirane stanovanjske graditve, dobi in vrača posojilo po tejle lestvici:

Varčevalna doba	Varčevanje z rednimi mes. pologi	Varčevanje z enkratnim pologom	Doba vračanja posijil
2 leti	80 %	120 %	od 9 do 12 let
3 leta	120 %	160 %	od 12 do 15 let
4 leta	160 %	200 %	od 15 do 18 let
5 let	200 %	250 %	od 18 do 20 let

To pomeni, da mladi ljudje, ki pričnejo varčevati, takoj ko nastopijo redno delovno razmerje, na primer: v starosti 18 ali 20 let, po 1.000,00 din mesečno, privarčujejo v petih letih 60.000,00 din, nakar jim bo banka odobrila na privarčevano vsoto še 200 % kredita, kar v konkretnem primeru znese 120.000,00 din in takšen varčevalec ima na voljo po petih letih varčevanja že kapital 180.000,00 din ter obresti na privarčevani znesek, ki ga podružnica obrestuje po 2 % letni obrestni meri.

Če pa varčuje po Pravilniku o stanovanjskem varčevanju tudi delovna organizacija – lahko tudi konkretno za vas, potem dobite kredit od banke še na osnovi varčevanja delovne organizacije.

Občan lahko med varčevanjem tudi odpove pogodbo o namenskem varčevanju. Odpoved mora pismeno predložiti podružnici banke. Podružnica banke bo v takem primeru obračunala na privarčevani znesek obresti po obrestni meri, ki velja za navadne hranilne vloge in izplačala privarčevani znesek ter obresti v 30 dneh od dneva prejema odpovedi.

Če ima občan na voljo take prihranke, potem bo tudi v OZD, kjer je redno zaposlen, pri reševanju svojega stanovanjskega problema naletel na drugačne možnosti, kot pa, če vloži samo prošnjo za dodelitev stanovanja. Ker je opisani način najbolj zanesljiv, da pridemo pravočasno do ustreznega stanovanja, starši in sinovi ter hčere razmislite, odločite se in pridite v Ljubljansko banko, podružnico Kamnik, v oddelek za dolgoročne kredite (I. nadstropje), kjer boste dobili bolj natančne informacije.

VAJE ENOT CIVILNE ZAŠČITE IN GASILCEV KRAJEVNIH SKUPNOSTI ŠMARTNO IN TUHINJ

V nedeljo, 19. 10. 1975, ob 9. uri se je s triminutnim zavijanjem oglasila sirena na gasilskem domu Šmartno, obenem pa je bilo slišati grmenje eksplozij. Starejši, ki so doživeli vojne grozote, so se spraševali, kaj to pomeni – ali je spet vojna. To pa je bil le znak improviziranega letalskega napada v okolici stare osnovne šole Šmartno.

V zelo kratkem času se je na kraju letalskega napada zbralo okoli 80 reševalcev civilne zaščite ter gasilcev krajevnih skupnosti Šmartno in Tuhinj. Dve gasilski enoti sta pričeli takoj z gašenjem požara, drugi gasilci so reševali ranjence iz goreče šole ter iz gospodarskega poslopja Franca Pavliča. Reševanje je oviral gost dim in ogenj, zato so morali zaradi varnosti reševati v ognjavarnih – azbestnih oblekah ter s plinskimi maskami. Ponesrečence so člani civilne zaščite prenašali v varno zavetje šotorov, kjer so jim bolničarji nudili potrebno pomoč. Zaradi hitre in množične intervencije je bil požar kmalu pogašen, ranjenci rešeni in na varnem.

Vaja enot civilne zaščite ter Gasilskih društev krajevnih skupnosti Šmartno in Tuhinj je bila s tem zaključena, njen namen pa je bil prikazati sodelovanje vseh enot v primeru vojne oz. elementarnih nezgod; bila pa je tudi preskus znanja tečajnikov prve pomoči in nosačev.

Vsi, ki so se zbrali v okolici prizorišča, so bili mnenja, da je vaja zelo dobro uspela, za kar gre pohvala vsem udeležencem.

ALOJZ CEVEC

ZBOR UDELEŽENCEV OB ZAKLJUČKU VAJE

DOM NA STAREM GRADU V PRAVE ROKE

V zadnji številki Kamniškega občana smo priobčili fotografijo stanja, ki vlada v prostorih doma na Starem gradu, ki ga upravlja kamniško planinsko društvo. Dom je bil namreč odklenjen in vsaj nekaj dni prepuščen slehernemu obiskovalcu, da si je vzel, kar je pač potreboval. K sreči so obiskovalci Starega gradu, ki jim je sprehod do vrha nedeljsko razvedrilo, dovolj pošteni in so pravočasno sporočili postaji milice, kaj se na Starem gradu dogaja, tako da so predstavniki občinske skupščine dom komisijsko zaprli in zapečatili. Pa ne samo, da je bil dom odklenjen, v njem je bilo vse v neredu in tudi zunanjost kar sama kliče po popravilu in obnovi.

Še predčasno so se predstavniki izvršnega sveta občinske skupščine pogovarjali s predstavniki POZD „KANU", da bi le-ga prevzela v brezplačno uporabo doma na Starem gradu, ki je bil pred leti zgrajen s prostovoljnim delom številnih planincev in Kamničanov. O tem predlogu je razpravljalo tudi kamniško Planinsko društvo, ki samo ne more več vzdrževati doma.

Planinci so se odločili, naj se postojanka brezplačno da v uporabo POZD „KANU", s tem da ga bo ta organizacija uporabljala in obnovila. Seveda naj bi postal dom ob eventualni likvidaciji ali prenehanju poslovanja spet last Planinskega društva z odbitkom vplačila vloženih investicij, zmanjšanih za amortizacijo.

Izvršni svet kamniške občinske skupščine podpira predlog Planinskega društva in predlaga, da POZD „KANU" do 1. maja prihodnjega leta dom obnovi in začne z rednim poslovanjem. Z brezplačno uporabo so se člani omenjene delovne skupnosti strinjali in sedaj potekajo z njimi še razgovori.

Pogovori potekajo tudi o morebitni razširitvi dejavnosti POZD „KANU" v zvezi z ureditvijo Vasenega, kjer je znani termalni vrelec, ki ga ljubljanski Viator ni pripravljen izkoriščati. Občani si le želimo, da bi tudi nad našim turističnim nebom posijalo sonce.

–tj

KAMNIŠKI OBČAN

DVAJSETLETNICA TRETJE MATURE

V šolskem letu 1954–1955 je bilo na kamniški gimnaziji 21 maturantov, med njimi deset iz domžalske občine, dva iz Vodic in devet iz Kamnika. Domžalski dijaki so se vozili v Kamnik z vlakom, Pavla Stare in Malka Ziherl sta se vsak dan pripeljali s kolesom iz Vodic, Miha Jezeršek pa s kolesom iz Komende. To je bila tretja generacija maturantov in prva, ki je opravljala maturo iz francoskega jezika. Njihov razrednik je bil prof. Ivan Zika, predsednik pri maturi pa univ. profesor dr. ing. France Avčin. Maturanti tretje generacije so zadnji dan šolskega pouka zapeli Gaudeamus pred vrati gimnazije, dirigiral pa je Darko Ravnikar, ki čepi pred fotografom. Na sliki so v prvi vrsti od leve: razrednik prof. Zika, Marija Auersperg, Amalija Ziherl, Darinka Drolc, Irena Šušteršič, Milena Bodlaj, Milica Malešič, Ivanka Žvab, Cecilija Andrejka, Pavla Stare, Zdenka Škerjanc in Jelka Terstenjak. V drugi vrsti od leve so

MATURANTI NEKDAJ ..

.. IN DANES

Roman Dobrovoljc, Ivan Kralj, Valentin Pardubsky, Hermina Vidic, Anton Ručigaj, Jože Kržišnik, Peter Prešeren in Miha Jezeršek. Manjkal je Karl Potrato.

Ob dvajsetletnici mature so se pred nedavnim sestali v prijetni sobi gostišča Pod skalo in obudili spomin na čase šolanja skupno s profesorji. Bilo je veselo svidenje, ki ga je motilo samo obžalovanje, da so bili nekateri zadržani. Toplo so se spominjali dobrega tovariša Jožeta Kržišnika, ki je leta 1973 umrl. Takratni ravnatelj gimnazije dr. Avguštin Lah, podpredsednik IS Slovenije, je tudi to pot spet prišel med svoje nekdanje dijake. Na sliki sedijo z leve profesorji Jožica Vrtačnik, Avguštin Lah, Marija Bohinjec in Ivan Zika, stojijo pa Hermina Vidic, Milena Bodlaj, Tine Pardubsky, prof. Branko Šinkovec, Pavla Stare, Zdenka Škerjanc, Amalija Ziherl, Cilka Andrejka, Ivanka Žvab, Milica Malešič, Dare Ravnikar in prof. Jašo Kordič. Zadaj stojita Karl Potrato in Miha Jezeršek. Fotografski aparat drži v rokah Roman Dobrovoljc, zato ga seveda ni na sliki.

Sklenili so, da se čez 5 let spet sestanejo!

I. Z.

JAVNA RAZPRAVA V KS KOMENDA

Javna razprava o programih SIS in petletnem načrtu razvoja KS Komenda je pokazala, da smo v Komendi sicer že marsikaj dosegli, vendar še zdaleč ne toliko, da bi lahko držali roke križem.

Največji problem je otroško varstvo. Anketa, ki smo jo izvedli že spomladi in ki niti ni vključila vseh naselij, je pokazala, da potrebuje varstvo okoli osemdeset malčkov. Zdaj starši mnoge vozijo v Kamnik in drugam, nekatere pa puščajo celo doma. Glede na hitro naraščanje prebivalstva ne bi zadoščala nikakršna adaptacija, ampak le nov otroški vrtec.

Osnovna šola ne more niti pomisliti na celodnevno bivanje otrok v šoli, saj je že zdaj pouk v izmenah in je v popoldanskih urah skoro nemogoče dobiti prostor za interesne dejavnosti.

V novem naselju v Komendi še zdaj ni priključen gospodinjski tok, ker še ni novega transformatorja. Številni stanovalci, ki so se že vselili, so prisiljeni plačevati gradbeni tok. Prebivalci so ogorčeni, saj bi morale biti pri organizirani gradnji v zazidalnih okoliščinah komunalne storitve zagotovljene že vnaprej oz. vsaj do vselitve. Problem elektrike je tudi na Vrtačah, kjer je tok zelo slab. Čeprav so krajani že sami postavili drogove, še nimajo ustrezne napeljave.

Ceste na Breg in Nasovče, Klanec in Komenško Dobravo še vedno niso asfaltirane in so sploh zelo slabo vzdrževane.

Komenda z okolico nujno potrebuje novo trgovino, saj je dosedanja že dolgo popolnoma premajhna. Emona in Kočna sta že večkrat zavrnili prošnje krajevne skupnosti, češ da ne zmoreta tolikšne investicije.

Razpravljalci so našteli še več problemov, ki zadevajo vse prebivalce krajevne skupnosti, zato je nerazumljivo in ni prav, da se je razprave kljub dobri obveščenosti udeležilo le malo občanov.

Mojca Založnik

MLADI TUHINJCI TEKMUJEJO V ZNANJU

V počastitev dneva republike smo mladinci OO ZSM Šmartno pripravili proslavo, ki smo jo poživili z zanimivim kvizom.

MO Šmartno je za 29. november organizirala sodelovanje s sosednjimi mladinskimi organizacijami v kvizu: z OO ZSM Srednja vas in Tuhinj. Želeli bi, da bi sodelovali tudi z mladinskimi organizacijami Sela in Motnik, a se žal, srečanja nista udeležili.

Sodelovalo je pet ekip. Vsaka ekipa je štela po tri člane. Šmartno in Tuhinj sta zastopali po dve ekipi, za Srednjo vas je tekmovala ena ekipa. Ekipo Šmartno II smo sestavili tik pred začektkom kviza, a se je izredno dobro izkazala. Vse ekipe so bile dobro pripravljene glede na precej težka vprašanja. Prvo in drugo mesto sta zasedli ekipi Šmartna, tretje in četrto mesto ekipi iz Tuhinja, peto mesto je zasedla ekipa iz Srednje vasi.

Ekipa „Šmartno I" je za doseženo prvo mesto prejela pokal, vse druge ekipe pa so dobile diplome.

Kviza se je udeležilo veliko ljudi, predvsem mladih.

Po končanem kvizu smo organizirali ples in ga dopolnili z zabavnim programom.

Vsem tekmovalcem se mladinska organizacija Šmartno najlepše zahvaljuje ter želi, da bi se še večkrat srečali na takih ali podobnih srečanjih.

Alojz Žibert

DVAKRATNI REPUBLIŠKI PRVAKI SO DOMA V SREDNJI VASI

Na nedavnem republiškem tekmovanju gasilcev v Žalcu so se nedvomno najbolje odrezali mladi gasilci in gasilke iz Srednje vasi v Tuhinjski dolini. Mladinci so bili že najboljši v občinskem tekmovanju in so se zato uvrstili v naslednje tekmovanje v Žalcu. Prav tako pa so v kamniški občinski gasilski zvezi sklenili, da naj na tekmovanje v Žalec odide mešana mladinska desetina, ki jo sestavljajo dekleta in fantje. Mladi so doma zelo pridno vadili, saj so bili na vajah kar 46 krat po dve uri.

Na republiškem tekmovanju so nastopili prvič in zato je bilo tudi veliko treme. Vendar uspeh ni izostal. Mladinska vrsta je zasedla prvo mesto in s tem tudi pokal Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo. Mešana desetina pa je bila prav tako prva in je za svoj uspeh prejela pokal republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije. Vsi zmagovalci so prejeli tudi zlate značke, ki jih s ponosom nosijo.

K tako velikim uspehom so nedvomno botrovali tudi prizadevni organizatorji gasilstva v Srednji vasi, med katerimi moramo pohvaliti predsednika Antona Šuštarja, referenta za mladino Janeza Vrankarja in člana občinske gasilske zveze Franca Poljanška, ki so obe desetini tudi pripravljali na tako zahtevno tekmovanje.

–aš

kamniška kronika

NOVEMBER 1975

Poroke:

Marjan Boštic s Klanca, avtomehanik, star 22 let, in Stanislava URBANC iz Most, prodajalka, stara 18 let;

Franc BURJA z Brezij, kovinostrugar, star 30 let, in Štefka ZVERŽINA iz Brezij, delavka, stara 21 let;

Marjan HRIBAR iz Rov, Zagorje ob Savi, priučeni livar, star 21 let; in Ivica PODBREGAR iz Zg. Motnika, delavka, stara 17 let;

Peter KALIŠNIK iz Godiča, mizar, star 20 let, in Slavka MEDVEŠEK iz Črne, krojačica, stara 20 let

Anton KAKER iz Kamnika, šofer, star 24 let in Ljubica VRHOVEC iz Mekinj, delavka, stara 17 let;

Boris KRAJNC iz Kamnika, miličnik, star 19 let, in Danica SIMIČ iz Ljubljane, točajka, stara 21 let;

Rok KUHAR z Raven v Tuhinju, kmečki delavec, star 27 let, in Julka KOROŠEC z Raven v Tuhinju, gospod. pomočnica, stara 19 let;

Ivan MOČNIK iz Kamnika, monter , star 24 let, in Marija GALIN iz Stahovice, trgovska pomočnica, stara 20 let;

Peter MUHIČ z Duplice, priučen mizar, star 27 let, in Rozalka ŽAGAR iz Godiča, delavka, stara 22 let;

Mavricij PETERC z Gmajnice, priučeni zidar, star 25 let, in Ljubica MOJAR z Vira pri Domžalah, delavka, stara 19 let;

Milan SUŠNIK z Žage, delavec, star 25 let, in Anica DOLINŠEK iz Srednje vasi v Tuhinju, delavka, stara 18 let;

Franc STREHOVEC iz Gore, delavec, star 22 let, in Helena ŽELEZNIKAR iz Suhadol, uslužbenka, stara 19 let;

Branko TRAFELA z Malega Hriba, polkvalificirani klepar, star 24 let, in Ivana HRIBAR z Malega Hriba, delavka, stara 20 let;

Smrti:

Franc BRNOT z Vranje peči, kmet, star 66 let;
Antonija GERBIC s Kršiča, prevžitkarica, stara 84 let;
Janez GOLOB iz Godiča, osebni upokojenec, star 79 let;
Ivanka MILIĆ iz Ljubljane, osebna upokojenka, stara 79 let;
Maks OGRIN iz Košiš, delavec, star 45 let;
Ivana PIRŠ iz Lok v Tuhinju, gospodinja, stara 70 let;
Marija PODBREGAR iz Gradišča v Tuhinju, inval. upokojenka, stara 81 let;
Franc SENOŽETNIK iz Podloma, kmet, star 78 let;
Generoz SITAR iz Mekinj, delavec, star 50 let;
Jakob ŠIMNOVEC iz Ljubljane, uslužbenec, star 21 let;
Pavel TONIN iz Šmarce, osebni upokojenec, star 61 let;
Melanija ŽARGI iz Mekinj, osebna upokojenka, stara 79 let;

30 LET USPEŠNEGA RAZVOJA AVTO—MOTO DEJAVNOSTI

Najbrž večina Kamničanov, tudi tistih, ki so člani AMD Kamnik, ne ve, da to društvo s tridesetletnico osvoboditve slavi tudi tridesetletnico obstoja.

Prav tej obletnici so skušali dati prizadevni delavci društva še poseben poudarek, saj so poleg številnih drugih prireditev pripravili oddajo, na kateri so spregovorili o dosedanjem delu, uspehih, težavah in o vsem, kar zadeva dejavnost avto moto društva.

Z oddajo, ki so jo pripravili v veliki dvorani Doma, so potegnili nekakšno črto dela v treh desetletjih, tridesetletna kronika se je prepletala z razgovori ustanoviteljev društva, tekmovalci, za zabavni del pa so poskrbeli ansambel bratov Arnol s pevcem Bracom Korenom. Na vprašanja o zgodovini društva pa so odgovarjali tudi nekateri obiskovalci iz dvorane.

Do zadnjega kotička polna dvorana je ponovno dokazala, kako malo prireditev imamo v Kamniku in kako so tudi takšne dobrodošle. Pred mikrofon je vodja oddaje Tone Smolnikar najprej povabil enega od ustanoviteljev društva pred tridesetimi leti, Toneta Cibaška, ki je spregovoril o začetkih dela društva, o željah, ki so bile po vojni vse bolj prisotne, kajti nujno je bilo avto moto dejavnost postaviti na organizacijsko podlago. O tekmovalnih uspehih in o tekmovanju naših tekmovalcev tudi na dirkah izven Kamnika pa je govoril eden najuspešnejših tekmovalcev Emil Trampuž. Obiskovalci v dvorani so mu še posebej z zanimanjem prisluhnili, ko je pripovedoval zanimivo zgodbo o eni od dirk, ki se je je udeležil na Avali. O šolski dejavnosti in vzgoji novih voznikov je spregovoril Jože Burja, nanizal nekaj nadvse zanimivih podatkov in primerjav, ki dokazujejo, kako hiter razvoj motorizacije pogojuje drugačno delo in večje zahteve tudi pri delu z bodočimi šoferji. Med sogovorniki je bil tudi Janko Štefe, nekdaj nekajkratni državni prvak v kategoriji do 50 ccm, ki se je kljub obolelemu grlu udeležil prireditve in skušal obiskovalcem, čeprav težko, povedati nekaj svojih uspehov, ter razmišljanj o avtomobilskem in moto športu. Sedanji predsednik društva Pavle Voljkar pa je, preden je podelil društvena priznanja najbolj prizadevnim delavcem, povedal nekaj najpomembnejših nalog, ki društvo čakajo v prihodnjem obdobju, še posebej pa jih pogojuje novi zakon o cestnem prometu.

Treba pa je reči, da je dal pomembne prispevke k oddaji tudi podpredsednik AMZS Franci Novak, ki je izrekel polno priznanje kamniškemu AMD za vse dosežene uspehe in rezultate v zadnjih tridesetih letih na vseh področjih dela. Ob tej priložnosti pa je podelil tudi priznanja AMZ Slovenije. Poleg številnih drugih nagrajencev sta zlati plaketi prejela Pavle Voljkar in Jože Burja.

Ne moremo pa ob tem tudi mimo tega, da ne bi omenili nekaterih gostov, ki so se te prireditve udeležili poleg predstavnikov občinskega družbenopolitičnega življenja. Sem sodi nedvomno delegacija AMD Travnik, s katerim je naše društvo pobrateno. Travničani pa so poleg kamniške telesnokulturne skupnosti in skupnosti za tehnično kulturo pripeli na društveni prapor spominski trak, v znak tesnega in uspešnega sodelovanja.

Toliko o tej prireditvi, ki so ji dali svojo vedrino tudi ansambel in pevec Braco, žal pa se humorist Tone Fornezzi – Tof kljub sklenjeni pogodbi ni odzval vabilu.

Pa si prikličimo v spomin nekatere najboj značilne podatke in dogodke, ki označujejo delo in razvoj AMD Kamnik. Treba pa je reči, da je zbiranje podatkov dokaj zahtevno, saj so največkrat na voljo le ustni viri in spomini še živečih ustanoviteljev in aktivnih delavcev v društvu.

15. december 1945. leta pomeni rojstni dan društva. Takrat so se privrženci avto-moto športa zbrali v gostilni „Nebeški oče“, izvolili predsednika in druge člane odbora. Med 78 ustanovitelji so za predsednika izbrali pokojnega Staneta Aparnika. Seveda so se dogovorili tudi o prihodnjem delu, in je društvo usmerilo dejavnost v dve smeri, v vzgojo kadrov za avtomoto šolo in športno aktivnost. Kakor se spominjajo tedanji člani in delavci v društvu, so že 1946. leta pripravili tečaj za voznike, tako da je že v tem letu dobilo nekaj Kamničanov vozniška dovoljenja; vožnjo in izpit so opravljali na starem fiatu, ki so ga dobili na odpadu v Ljubljani. Zatem so v letu 1951 kupili avto fiat 1100 in štiri leta kasneje prvi avto domače proizvodnje, popularnega fička.

Vsako leto so tako organizirali približno po pet tečajev za voznike amaterje, po letu 1960 pa vsako leto po šest in po potrebi tudi več tečajev z okoli 300 vozniki. Samo v letošnjem letu pa je obiskovalo tečaje za voznike amaterje prek 300 občanov in opravilo vozniške izpite in ure vožnje na sedmih društvenih avtomobilih.

Ob ustanovitvi se je društvo imenovalo Avtomotociklistično društvo Kamnik, pod tem imenom so ga tudi registrirali pri odboru za motociklizem pri Glavnem odboru za ljudsko tehniko v Ljubljani. Dve leti kasneje pa so ime spremenili v AMD Kamnik.

Še na kratko o tekmovalni dejavnosti in uspehih kamniških tekmovalcev. V začetku delovanja so pripravili ulične hitrostne dirke, prvo menda že 1945. leta, avto-moto skjöringe in v letu 1948 prve gorske hitrostne avto-moto dirke na Črnivec. Zadnjo dirko na tej progi so pripravili 24. julija 1960. leta. Nato pa so leto kasneje pripravili tekmovanje na krožni 2 kilometra dolgi progi po Ljubljanski in Kovinarski cesti. Zadnja dirka na tej progi je bila 1969. leta z močno mednarodno udeležbo. Leto kasneje pa so se najboljši svetovni mojstri moto športa pomerili na novi, 7 kilometrov dolgi progi po Kranjski cesti, Korenovi in Ljubljanski cesti. V prihodnji številki Kamniškega občana bomo podrobneje opisali nekatere najpomembnejše uspehe društva na tekmovalnem področju in dosežke kamniških tekmovalcev, med katerimi so bili nedvomno najboljši Emil Trampuž, Karel Ličen, Lojze Čeh, med mlajšimi Janko Štefe in drugi.

Ob koncu naj omenimo tudi pomembno vlogo AMD Kamnik pri vzgojni in preventivni dejavnosti, saj vsako leto podelijo prek 3000 kolesarskih značk, treba pa je omeniti tudi to, da bodo sedaj ob sprejemu novega zakona o cestnem prometu za vse voznike pripravljali predavanja o novostih, ki jih ta zakon zajema.

—ts

NOV SPOMINSKI TRAK NA DRUŠTVENEM PRAPORU

USPEŠNA JESEN ROKOMETAŠIC IN ROKOMETAŠEV

Za nami je jesenski del prvenstva. V tem delu so se vse tri ekipe odrezale dokaj dobro.

Ženski ekipi so se uresničile dolgoletne želje; letos je prvič nastopila v republiški rokometni ligi. Zasedla je 7. mesto; vendar bi se z malo več športne sreče lahko povzpela znatno više. Lahko rečem, da je bila zares izgubljena tekma le prva z ekipo Slovana. To je bil prvi nastop v slovenski republiški ligi, tako je tudi trema opravila svoje.

V drugih izgubljenih tekmah pa so imele igralke zmago tako rekoč že v rokah, a je niso znale obdržati. Temu je botrovala tudi njihova neizkušenost.

Tak primer je bila tekma z Alplesom v Kamniku. Domačinke so v začetku zaigrale zelo dobro in so v prvem delu prvega polčasa vodile celo s štirimi goli razlike. Ob koncu prvega polčasa pa je bil rezultat neodločen. V 2. delu pa so Kamničanke naredile nekaj začetniških napak, kar so izkušene igralke Alplesa izkoristile in odločile v svojo korist.

Sedmo mesto je za novinke v ligi lep uspeh, vendar bi bila uvrstitev Kamničank do 5. mesta realna. lestvica SRL–ženske:

1. Alples (21 točk), 2. Slovan (18), 3. Dobrovlje (17), 4. Brežice (13), 5. Šmartno (12), 6. Velenje (11), 7. Kamnik (10), 8. Izola (10), 9. Sava (10), 10. Iskra (4), 11. Usnjar (3), 12. Borec (3)

Med najboljšimi 10 strelkami v ligi je tudi Jana Vinšek z 52 zadetki. Druge strelke so še: Marjeta Durja 43, Pintar Nada 26, Zarnik Marija 19, Mali Darinka 11, Osolnik Nina 3 in Spruk Metka 2 gola.

Za ekipo so nastopale še Darja Vrhovnik, Ada Pintar, Mojca Korošec, Nuša Lunder ter zelo dobri vratarki Nežka Andrejka in Breda Hočevar.

Moška A ekipa je pristala v ljubljanski conski rokometni ligi na 3. mestu, vendar je med prvimi 3 ekipami minimalna razlika v točkah, tako ima ekipa Kamnika realne možnosti, da ob koncu prvenstva osvoji 1. mesto. Igralci so v tem delu igrali zelo dobro in požrtvovalno. Nesrečno so izgubili le tri tekme, vse druge pa so prepričljivo dobili.

Za kamniški rokomet bi bil velik uspeh, če bi prihodnjo sezono moška in ženska ekipa igrali v slovenski rokometni ligi.

Lestvica LCRL – moški: 1. Križe (20 točk), 2. Mokerc (18), 3. Kamnik (16), 4. Sava (15), 5. Prule (12), 6. Duplje (11), 7. Alples (9) 8. Jesenice (9), 9. Olimpija (8). 10. Preddvor (8), 11. Slovan [illegible] (4), Škofljica (2)

V letu 1975 je bila ponovno ustanovljena mladinska moška ekipa, ki je bila leto prej zaradi finančnih težav ukinjena.

Ekipa tekmuje v ljubljanski [illegible] občinski ligi, kjer nastopa [illegible] V tem delu so si mladinci [illegible] najstih možnih točk pribori[illegible] točk in se uvrstili na 6. mesto.

Na koncu moramo poživiti [illegible] igralke in igralce za njihovo [illegible] treniranje in disciplinirano na[illegible]panje na tekmah. Priznanje pa [illegible] tudi trenerjem, ki marljivo vod[illegible] ekipe.

Velik delež pri uspešnem de[illegible]vanju kluba je imel tudi upra[illegible] odbor, še posebno pa predsed[illegible] kluba Vinko Marolt. Za njego[illegible] vestno delo najlepša hvala z željo, [illegible] bi še naprej vodil klub k še vo[illegible] uspehom.

V

DOBRO SO BRANILE BARVE KAMNIKA

ŠAH

KARNAR PRED BAVČARJEM

Na decembrskem šahovskem brzoturnirju Solidarnosti je sodelovalo 18 igralcev. Ogorčena borba med Karnarjem in Bavčarjem za prvo mesto se je končala z zmago Karnarja, ki je dobil vse partije, z Bavčarjem pa je remiziral. Bavčar je zaostal samo za pol točke, ker je imel še eno neodločeno partijo. Tako je bil končni rezultat: 1. Karnar 16 in pol, 2. Bavčar 16, 3. Štrajhar 13 in pol, 4. Pelikan, 5. Troha, 6. Trebušak, 7. Bračič, 8. Rudi Ocepek itd.

Pionirji so igrali v dveh skupinah. V prvi je zmagal Samo Hajdinjak pred Ladom Staničem, v drugi pa Brigita Pančur pred Sonjo Drovenikovo.

USPEH SOLIDARNOSTI

V nadaljnjem ekipnem tekmovanju v zahodni skupini prve slovenske šahovske lige je Solidarnost dosegla proti Kopru 5 in pol: 4 in pol, Kočevje je premagala s 6 : 4, Borovnico pa s 6 in pol : 3 in pol ter izgubila z Jesenicami s 4 : 6. Tako je z 59 točkami zasedla šesto mesto in se uvrstila v prvo polovico tabele, kar je za novinca v prvi slovenski šahovski ligi velik uspeh. Najuspešnejši igralec je bil Jože Hriberšek, ki ni izgubil nobene partije, štirikrat pa je igral neodločeno. V tekmovanju sta Žarko Bračič in Jože Hriberšek osvojila prvo kategorijo, Albin Štrajher pa drugo kategorijo.

KAMNIK : DOMŽALE

26 : 50

Dvokrožni šahovski dvoboj na 38 deskah med Kamnikom in Domžalami je bil 28. novembra v počastitev Dneva republike. Igrali so v mali dvorani Doma ob veliki udeležbi gledalcev. Tokrat so domžalski šahisti slavili še večjo zmago kot ob občinskem prazniku v Domžalah. Zanimivo je, da je bil v obeh krogih rezultat 25 : 13 v korist Domžal, skupen rezultat pa 50 : 26.

POGOVOR S ŠPORTNIKI

Mimogrede mi je prišlo na uho, da je mlad fant na Bakovniku postal državni prvak v skoku s palico. Ko sem ga obiskala in zaprosila za razgovor, me je takoj skromno popravil: „Samo med mlajšimi mladinci“. Juteršek Miran bo v kratkem star osemnajst let. Obiskuje tretji letnik TSUGŠ (Tehnična srednja usnjarsko galanterijska šola) v Domžalah in pravi, da ga treningi sploh ne ovirajo pri šolskem delu.

Miran: „Časa imam dovolj, a ga enostavno ne izkoristim. Do zdaj sem treniral zelo malo. Za to je krivo predvsem dejstvo, da se je prejšnji trener vrnil v Novo Gorico, sam pa sem imel premalo volje, da bi treniral brez vodstva.“

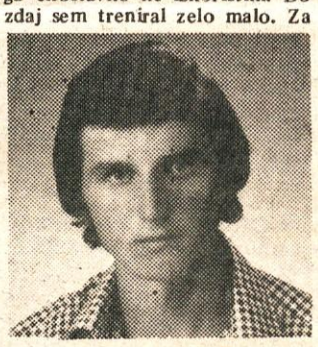

MIRAN JUTERŠEK

Miran je eden izmed tistih srečnežev, če se lahko tako izrazim, ki je v osnovni šoli prišel v roke tov. Pogačar Jani. Navdušila ga je za atletiko, predvsem za skok v višino, in ga tudi pripravljala za manjša, največ področna tekmovanja. Leta 1971 ga je celo pripravila do tega, da se je včlanil v atletski klub Olimpija in začel resneje trenirati. Prva leta ni bilo vidnejših uspehov, saj tudi treniral ni veliko. Šele letos julija je v Kranju zmagal na državnem prvenstvu med mlajšimi mladinci v skoku s palico.

Miran: „To je bilo čisto nepričakovano in smo bili vsi presenečeni. Na tem prvenstvu sem tekmoval še v troskoku in skoku v višino, kar je bilo zame zelo neprijetno. Ko sem skočil s palico, in podrl, sem moral pohiteti na drugo stran igrišča, kjer so me že klicali k troskoku. Tu sem napel vse sile, da bi dosegel čimboljši rezultat in tako sem se že utrujen pripravljal na nov skok s palico. Poleg tega je igrišče v Kranju posuto z lešem, jaz pa sem navajen na tartan. Povrhu vseh teh nevšečnosti pa sem skakal še z začetniško palico, s katero sem na treningih „pilil“ tehniko. Rezultat 3,20 m, ki sem ga dosegel v skoku s palico, res ni preveč dober, čeprav mi je prinesel prvo mesto. Tega se zavedam, zato bom v bodoče napel vse sile in tudi več treniral“.

Drugo leto bo Miran že stopil v vrste starejših mladincev, zato kakšnih vidnejših uspehov, vsaj v začetku, ne bo dosegel, čeprav se bodo njegovi osebni rekordi in rezultati izboljšali.

Miran: „Odslej mislim resneje trenirati. Upam, da bom čez kaki dve leti z vztrajnim delom le dosegel tisto, kar si želim in kar v klubu pričakujejo od mene. Treniral bom predvsem skok s palico, saj sem za navadne skoke v višino premajhen. Če pa seveda zaželjenih uspehov tudi čez leto ali dve ne bo, bom najbrž pustil vse skupaj.“

Malce me je začudila ta njegova resignacija, pa mi je kar hitro odgovoril, da ga privlačijo tudi drugi športi, predvsem nogomet.

Tako je Miranova nadaljnja športna kariera čisto odvisna od njegove lastne volje in seveda tudi od razumevanja trenerjev v klubu. Če pa bo videl, da pravih uspehov v skokus palico ni, je to še – nogomet.

S. Hribovšek

KAKO V LETU 1976?

Aktiv komunistov športnikov in športnih delavcev je na razširjeni 4. seji razpravljal o finančnem programu TTKS za leto 1976. Na seji so bili prisotni tudi predstavniki klubov, društev in občinskih zvez ter člani IO TTKS. Ob predvideni prispevni stopnji 0,31 % bo v letu 1976 za tekmovalni šport v naši občini namenjenih 65.000,000 SD, kar je veliko manj, kot je potreb. Zato je aktiv komunistov športnikov in športnih delavcev sprejel naslednje sklepe:

– Vsem športnikom na področju naše občine je potrebno zagotoviti enake materialne možnosti.

– Klubi naj oblikujejo svoje finančne programe v smislu stabilizacijskih načel in naj vso dejavnost finančno ovrednotijo. Ti programi naj bodo osnova za financiranje.

– V zvezi s tem naj IO TTKS izdela enotna merila in oceno stroškov prevozov, tekmovanj, nabave opreme itd. za vse osnovne telesnokulturne organizacije.

– Vsi klubi in društva so dolžni posvetiti večjo pozornost množičnosti in organizaciji rekreacije.

– V panogah, v katerih je na območju občine več klubov ali sekcij (nogomet, košarka) je potrebno organizirati občinsko ligo oziroma ligo skupaj z Domžalami.

– Klubi naj s prostovoljnim delom pomagajo vzdrževati športne objekte, da bi tako razbremenili TTKS.

– V nekaterih klubih je potrebno zagotoviti ustreznejše vodstvo in dvigniti strokovnost dela ter na osnovi tega zagotoviti finančna sredstva.

Z doslednim izvajanjem teh sklepov in stabilizacijskim obnašanjem nam bo uspelo prebroditi težke razmere, v katerih je telesna kultura v občini Kamnik.

J. Z.

KAMNIK

STOL Industrija pohištva Kamnik

PRIJATELJSKA KOŠARKARSKA TEKMA

PRIMORJE, Gorica: KAMNIK 58 : 78 (22 : 39)

Nova Gorica, 13. 12. 1975, telovadnica osnovne šole, gledalcev 50, sodnika Danjko in Gojkovič (N. Gorica)

Primorje: Balič 2, Mavrič 19, Jug 12, Križman 8, Oblak 6, Reščič [illegible] Mozetič 1, Reščič D. 6

Kamnik: Peček 8, Ferbežar 14, Plemeniti 16, Benkovič 4, Zagorc J. [illegible] Juhant 2, Zagorc T. 10, Mrak 12, Kovač 4.

Kamniški košarkarji so skupaj s prijatelji kluba odpotovali v Novo Gorico, kjer so odigrali prijateljsko tekmo s tamkajšnjim članom 2. republiške lige. Čeprav so naši fantje po koncu jesenske sezone prvič zaigrali skupaj, so delovali kot homogena ekipa in niso dovolili presenečenj. Trener Šerbelj preizkusil vseh dvanajst igralcev, med katerimi je tudi nekaj mladincev, ki bodo v prihodnjem letu gotovo zaigrali v prvem moštvu.

Novogoričani nam bodo obisk vrnili spomladi, saj v zimskem času v Kamniku ni dvorane, kjer bi lahko prirejali košarkarske tekme.

—jok

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo SZDL občine KAMNIK – Ureja uredniški odbor - glavni in odgovorni urednik TOMAŽ JANČAR - tehnični urednik JANA LAZAR – Izhaja enkrat mesečno – Uredništvo in uprava – Občinska konferenca SZDL Kamnik, Titov trg 1/II, telefon 831-315 – tekoči račun 50140-678-57156 – Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani.

KNJIŽNICA